І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 7-го ТРАВНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, MAY 7, 1975 No. 87. VOL. LXXXII.

УЧИТЕЛІ ШКІЛ УКРАЇНОЗНАВСТВА ЗСА І КАНАДИ ВІДБУЛИ СПІЛЬНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Детройт (Ф. Любинецька). — В днях 12-13 квітня 1975 р. відбулась у цьому прикордонному місті між Америкою і Канадою замітна подія в житті українського шкільництва. Маємо на думці міжкрайову конференцію учителів Америки і Канади, яку зорганізувала Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада (СКВОР), що діє при СКВУ.

Організаторами конференції були: о. прот. Тимотій Міненко — перший заступник голови СКВОР і відпоручник СКВОР до СКВУ, Шкільний реферат СКВОР програмово-організаційна ділянка (інж. Данило Березовський, п-і Іванна Кучер, д-р Осип Бойчук) і Т-во „Рідна Школа" в Детройті.

У конференції взяло участь 100 осіб, з того 87 педагогів з того 61 з Америки 26 з Канади. Ціллю цієї конференції було обговорити і винести рекомендації в справі усучаснення шкільних програм, введення нових навчальних методів, видання нових підручників та оформлення педагогічного сектора Шкільного реферату в Світовій Координаційній Виховно-Освітній Раді. При слові „усучаснення" треба однак розуміти не тільки засоблення шкільних програм і підручників творами авторів сучасної доби в Україні і діяспорі, але й особливе наголошення в сучасному процесі світового гасла а) „права людини", яке ми розуміємо як права народові-нації; б) співзвучність нашої молоді з патріотичною молоддю України, яка саме діє на базі цього клича; в) наближення нашої школи до вимог нашої громади і наближення вимог школи до нашої громади.

Оскільки важливі проблеми назріли в українському шкільництві в діяспорі свідчить факт, що в конференції взяли участь: о. ігумен Інокентій Лотоцький, парох української католицької цер-

(Продовження на стор. 6-ій)

Манітоба признала субсидії на підготовку матеріялів для навчання української мови

Вінніпеґ (КУК). — Згідно з повідомленням міністра шкільництва Манітоби Б. Ганущака, уряд провінції Манітоби признав чергову фінансову субсидію для Централі Комітету Українців Канади на викінчення матеріялів для навчання української мови зорово-слуховою методою в клясах 11 і 12 державних шкіл Канади.

Рівночасно Централя Комітету Українок Канади одержала від того ж уряду провінції Манітоби фінансову субсидію на видання допоміжних матеріялів „Співай і учись" для навчання української мови в початкових клясах публічних шкіл, які підготовила бувша голова цього комітету пані В. Симчич.

Матеріяли для навчання української мови зорово-слуховою методою опрацьовує від ряду літ проф. Рома Франко зі Саскатуну у співпраці з проф. Яр Славутичем з Едмонтону, як мовним редактором, під редакцією Редакційної Колегії КУК, до складу якої входять учителі українських кляс державних шкіл Манітоби, Саскатевану і Алберти під головуванням д-ра Б. Білаша з Вінніпеґу.

Державна Фільмова Рада Канади адаптувала фільми в українській мові

Вінніпеґ (КУК). — Державна Фільмова Рада Канади (Нашенел Филм Борд) закінчила адаптацію українських діялогів і коментарів в українській мові для дальших 4-ох фільмів їхньої продукції, спеціяльно підібраних для вжитку молоді, яка вивчає українську мову. В додатку до попередньо адаптованих на українську мову 5 фільмів, копії цих нових 4 фільмів можна буде одержати за 2-3 місяці для безкоштовного висвітлювання в Канаді.

Рівнож вкоротці відбудеться прем'єра документального фільму про українців Канади п.н. „Степами не ходила", який сфільмовано минулого року на державний кошт у Вінніпеґу, згідно з домовленням Централі КУК з Державною Фільмовою Радою Канади.

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У КВІТНІ 1975 Р.

Округа (осідок)	Кільк. Від.	Приднано чле. у квітні	разом у 1975
ОКРУГИ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ			
Філядельфія	38	16	86
Піттсбурґ	19	15	54
Шамокин	20	21	45
Аллентавн	12	3	14
Скрентон	9	1	2
Вилкс Бери	9	—	9
Разом:	107	56	210
ОКРУГА МЕРИЛЕНДУ			
Балтимор	9	8	19
ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ			
Ню Йорк	34	23	72
Сиракюзи — Ютика	13	4	36
Рочестер	9	1	27
Трой	7	3	20
Боффало	10	2	16
Разом:	73	33	171
ОКРУГИ НЮ ДЖЕРЗІ			
Нюарк	22	6	51
Джерзі Ситі	11	5	36
Перт Амбой	12	4	32
Пассейк	7	6	15
Разом:	52	21	134

ОКРУГИ ІЛЛИНОЙ, МИЧІҐЕН І ОГАЙО			
Чікаґо	35	15	71
Детройт	20	4	34
Клівленд	20	12	62
Янґставн	9	1	7
Разом:	84	32	174
ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ			
Ню Гейвен	19	9	30
Бостон	5	3	6
Вунсакет	6	—	3
Разом:	30	12	39
ОКРУГИ ЗАХІДНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ			
Центральна	6	1	6
Міннеаполіс	7	2	10
Ст. Луїз	7	—	—
Разом:	20	3	16
Необ'єднані Від. в ЗСА	20	11	22
ОКРУГИ КАНАДИ			
Торонто	25	18	67
Монтреаль	10	4	23
Ніяґара	9	3	18
Захід Канади	19	5	19
Разом:	63	30	127
Разом усіх	456	206	912

УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ СОВЄТСЬКИХ КОНЦТАБОРІВ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗНУЩАНЬ, ДОМАГАЮТЬСЯ НАЛЕЖНИХ ЇМ ПРАВ

ЗВЕРНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ ДО СОВЄТСЬКОГО КОМІТЕТУ ОБОРОНИ ПРАВ ЛЮДИНИ

Ню Йорк. — (Комітет оборони совєтських політичних в'язнів) — У листопаді 1974-го р., група політичних в'язнів з мордовського концтабору ч. 1 звернулися до совєтського комітету оборони людських прав з просьбою, щоб той комітет підняв протестний голос проти антидемократичних акцій таборової адміністрації. Текст звернення, яке підписали українські політв'язні Данило Шумук, о. Василь Романюк, Віктор Курчик, Святослав Караванський, і Саранчук, звучить:

ЗВЕРНЕННЯ

Ми, нижчепідписані в'язні понурої катівні на станції Сосновка Мордовської АССР так званих таборів особливого режому для особливо небезпечних „державних злочинців", що являє собою таборову тюрму, уважаємо необхідним довести до відома Комітетові кричущі порушення прав людини.

1

Наклеп на невинно засуджених

Нам стало відомо, що офіційні представники СССР на цілому ряді міжнародних форумів заявляють, що в СССР нема політичних в'язнів, а є лише кримінальні злочинці. Торкаючись прав людини, вони впевняють, що в СССР немов би то існує свобода слова.

Всю неслушність подібних заяв доводить факт нашого арешту і засуду. За що осуджений, наприклад, Шумук Д.? За те, що написав „Книгу спогадів", в якій описав все ним пережите. Так хіба там, де існує свобода слова, за таку діяльність переслідують?

За такі ж „злочини" перебувають в тюрмах і таборах письменники Осадчий, Мороз, поет Стус, поет І. Калинець, Ю. Шухевич і десятки інших. Вони писали про те, що бачили, а суд, за вказівкою згори, засудив їх „за наклеп на найсправедливіший лад в світі" на десятки років ув'язнення.

За що засуджений священик В. Романюк? За те, що про нього від'ємно відгукнулись місцеві власті і за те, що він виступив на захист репресованого Мороза. Хіба це кримінальний злочин? Що в цім кримінального?

А за що засуджена поетеса І. Сеник? Вона, чи бачите, була знайома з С. Караванським і В. Чорноволом, а також читала знайомим свої вірші, а це „жахлива кримінальниця"!

У зв'язку з цим ми звертаємося в Совєтський Комітет Захисту Прав Людини з проханням зупинити негідне цькування нас як кримінальних злочинців, про що заявляють дезінформатори світовій громадськості з міжнародних трибун, бо те, що ми „засуджені" ні формою, ні змістом не може називатися злочином, а кримінальним в жадному випадку.

Ми просимо захистити нас від наклепу, що має на меті увести в блуд світову

(Продовження на стор. 6-ій)

Появилося чергове число „Хроніки поточних подій"

Москва. — Аґентство „Ройтерс" повідомило, що тут вже є в обігу чергове число російської „Хроніки поточних подій". 35-те число „Хроніки" появилося з датою 31 березня і має 63 машинописних сторінки. Згідно з цим повідомленням, у „Хроніці" є докладний огляд акції режиму проти дисидентів, в тому проти всіх тих, які критично висловлювалися на адресу політики режиму і проти релігійних та націоналістичних активістів. Включена є широка інформація про суд над письменниками-дисидентами Анатолієм Марченком та Владимиром Марамзіном. Журнал інформує також про події з 1974 року, про які досі у „Хроніці" не було ще ніяких повідомлень.

Останнє число „Хроніки поточних подій" було поширене в Москві і СССР в грудні минулого року.

Чотири Округи УНС стейту Ню Джерзі відбули засідання

Джерзі Ситі — в суботу, 26 квітня ц.р., в приміщенні нової будівлі УНСоюзу відбулося засідання представників чотирьох округ УНСоюзу стейту Ню Джерзі: Джерзі Ситі, Нюарк, Перт Амбой, Пассейк, яким проводила президія в складі: голова — обласний організатор на стейт Ню Джерзі Василь Оріховський і секретар — пані Ольга Осередчук.

Головною метою нарад засідання було: — а) плян праці на біжучий рік; б) улаштування Союзового Дня; в) організаційні справи.

Для відбуття Союзового Дня обрано Діловий Комітет в слідуючому складі: голова — Степан Островський; — голова округи Джерзі Ситі, заступники: — Юліян Баранюк, голова округи Нюарк; Михайло Фединишин — голова округи Перт Амбой, Іван Хомко — голова округи Пассейк. Секретар — Михайло Жук з округи Джерзі Ситі. Пресова референтка — п-і Галина Гаврилюк з округи Джерзі Ситі; Фінансові референти:

Степан Островський

пані: Стефанія Стеців і Ольга Осередчук та Ярослав Леськів з округи Нюарк.

Члени управи: Володимир Шпирка, мґр Омелян Грубський, Мирослав Демчук з округи Нюарк; Василь Оріховський з округи Перт Амбой; Іван Блиха й Петро Головачук з округи Пассейк.

Рішено, щоб в часі Союзового Дня відзначити заслужених піонерів - союзовців. Організаційний відділ заплянував перевести курси в будинку УНСоюзу для секретарів, організаторів і зацікавлених.

НІНА СТРОКАТА ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ОБМЕЖЕНЬ І ЗАТИСКУ ДУМКИ

Балтимор (УІС „СМОЛОСКИП"). На Заході стали доступні чотири листи українських жінок - політв'язнів в СССР — Н. Строкатої, І. Сеник, С. Шабатури й Н. Світличної, написані ще в 1973 р. до ген. прокурора СССР Р. Руденка.

Нижче подаємо повний текст першого листа — Ніни Строкатої:

Генеральному Прокуророві (СССР, Р. Руденкові)

Строката Ніна Антонівна

Я не уважаю, що наш час залишає людині лише один вибір — чиїм бути епігоном.

Для мене вже давно стало правилом не вступати в діялоги з тими, хто постійно, перебуваючи в стані офіційної евфорії, спосібний будь - який діялог обернути в особистий монолог. Часом я змушую себе висловити мої думки про те, що становить зміст деформацій, питомих в суспільстві, в котрому я живу.

Надіюся, що Ви, Генеральний Прокуроре, уже віддали данину святочній суїті, яка виповняє життя наших державних діячів. Тоді зверніть увагу на недобрі прислуги, які виникають із, можливо, добрих намірів тих, хто взявся готовити нас і Вас до чергової знаменної дати нашого року—до 25-ліття Загальної Декларації Прав Людини. Та Декларація не мала властивостей міжнародного і, отже, зобов'язуючого для держав - членів ООН, договору. Тому протягом 25 років її можна було використовувати по-різному як політичний інструмент. Але в цьому році ратифіковано відомі Вам пакти, які виходять із Загальної Декларації. З того моменту всі органи інформації охоплені однією ідеєю: доказати громадянам Совєтського Союзу, що існують якісь не лише державні (цебто вищі) інтереси, заради яких необхідно обмежити громадянські й політичні права. Саме ці обмеження представляється як суть соціялістичної демократії.

Виправно - трудова колонія, як і кабінети слідчих КҐБ чи залі судових засідань — не найбільше оптимальні з імпульсів, які побуджували відкриту дискусію. Тому, не висловивши ані одного з моїх „про і контра", я дозволю собі запропонувати Вам: прочитайте в журналі „Новоє время", 1973-го року, Но. 39, варіяції Ю. Решетова „В ім'я прав і свобід людини". А при читанні зверніть увагу на останні рядки лівої колонки. Там Ви прочитаєте: „...згідно з пактом може бути обмежене право на свобідну думку...". Якщо право влади над думкою становить суть соціялістичної демократії, то кожний буде правий, хто почне відкидати існування такої демократії. Або може контроля над думкою — це невідома мені, через мою ізоляцію, поширена диспозиція ст. 62 КК УРСР (і відповідних їй статтей у інших республіках)?

Не очікуючи від Вас відповіді, проголошую 10 грудня голодівку на знак протесту проти всіх обмежень і затиску думки.

10. 12. 73.

Строката Ніна Антонівна

Згідно з 33-им випуском російської „Хроніки біжучих подій", Ніна Строката звернулася разом з іншими українками - політв'язнями з просьбою перевести запрацьовані ними гроші на фонд жертв чілійської хунти. Вона, разом з іншими також просила дозволу вислати делегаток від жінок-політв'язнів на конгрес Міжнародної Демократичної Федерації Жінок. В обидвох справах їм відмовлено.

Згідно з 34-им випуском „Хроніки біжучих подій" в 1973 р. Н. Строката проголосила голодівку на знак протесту проти позбавлення їй побачення з довіреною їй людиною Л. Тимчуком. З початком квітня 1973 р. вона разом з іншими в'язнями звернулася до прокуратури по нагляду в м. Саранськ, з просьбою уможливити їм підготовку до Великодня, зокрема висповідатися. Прокуратура доручила адміністрації провести з ними бесіду про відокремлення церкви від держави.

10 грудня 1974 р. Н. Строката й інші українки - політв'язні домагалися статусу політв'язня. За це її зразу після повороту з Ростова-на-Дону, де вона проходить онкологічні оглядини, посадили в Шізо (штрафний ізолятор).

Александер Солженіцин приїхав на відвідини до Канади

Монтреаль. — Подорожуючи під прибраним прізвищем, відомий російський письменник дисидент, автор „Архіпелаґ Ґулаґ" і інших книжок, Александер Солженіцин, приїхав в понеділок, 3-го травня ц.р. на відвідини до Канади. Його „інкоґніто" розкрив припадково на летовищі в Монтреалі любитель фотографії і повідомив про це пресу. Приявність Солженіцина в Канаді підтвердили пізніше представник швайцарської летунської компанії „Свісир" і власті еміґраційного уряду. Віза Солженіцина важна на 6 місяців.

Згідно з твердженням газети „Новое Руское Слово", Солженіцин приїхав до Канади на особисте запрошення архиєпископа Російської Православної Церкви Сильвестра, який є рівночасно головою Російського Студентського Християнського Руху. Цього тижня письменник має замір відвідати західні провінції Канади і докладніше обзнайомитись з життям і працею російської релігійної секти „Духобори", які переважно живуть в Саскачевані й околиці. Не виключно, що Солженіцин відвідає також З'єднані Стейти Америки, але покищо ніде не проголошено дальших плянів подорожі. В повідомленні сказано, що подорож письменника є особистого характеру, тому Солженіцин уникає будь-яких зв'язків з пресою. Згідно з телефонічною інформацією з 6 квітня, А. Солженіцин виступав на канадському радіо „Голос Канади". Виступ його був під кутом оборони українських політичних в'язнів в СССР.

ВІДБУЛАСЯ VIII КОНФЕРЕНЦІЯ ВАКЛ

(СУВФ). — В днях 23-25 квітня ц.р. у Ріо де Жанейро, Бразилія, відбулася VIII Конференція Світової Антикомуністичної Ліґи (ВАКЛ). В цій світовій Конференції взяли участь 400 делеґатів з 64-ох країн світу з 5-тьох континентів та 20-ох міжнародних організацій. Українська делеґація з Европи, Канади, ЗСА, Арґентини і Бразилії, нараховувала 17 осіб під проводом Ярослава Стецька; в делеґації взяв участь голова Світового Українського Визвольного Фронту д-р Р. Малащук.

„Заспокоювання — ні! Свобода так!" — було гаслом Конференції. Відповідно до цього проходили пленарні наради, комісії, доповіді, звідомлення і дискусії зібраних на цьому найбільшому світовому протикомуністичному форумі. В цьому дусі висловлювалися також офіційні представники урядів, що виступали з привітаннями.

У висліді — схвалено ряд резолюцій, серед них декілька в українській справі. Важливіші — це в обороні українських політичних і релігійних в'язнів, в справі Валентина Мороза і Юрія Шухевича, в справі прийняття до ОН національно-визвольних організацій поневолених російським колоніялізмом народів, в справі свободи, національної незалежности та розвалу СССР, резолюція засуджуюча А. Шелепіна і ін.

В. Мороза і Ю. Шухевича визнано символами і прикладами для молоді всіх народів світу.

На другій пленарній сесії ВАКЛ зі звідомленням-доповіддю про боротьбу поневолених Москвою народів виступав Ярослав Стецько.

На закінчення VIII Конференції схвалено кінцевий комунікат, у якому порушено теж і справу України та всіх поневолених російським імперіялізмом народів.

Окрім українців, участь взяли білоруси, хорвати, естонці, мадяри, румуни і болгари.

Головою ВАКЛ став бразилієць д-р К. Барбієрі, до екзекутиви ввійшов Ярослав Стецько.

Одночасно, в днях 21-23 квітня відбулася VI Конференція Молоді Світової Антикомуністичної Ліґи — ВАЯКЛ. На цій Конференції з доповіддю виступала п-і Слава Стецько. До екзекутиви ВАЯКЛ ввійшов Роман Зварич із ЗСА.

Обширні інформації про обидві конференції подавала щоденно бразилійська преса, радіо і телевізія в цій країні.

Україна й українська справа здобули черговий світовий успіх і розголос.

НЮЙОРКСЬКА ПРЕСА І ТЕЛЕБАЧЕННЯ ІНФОРМУЮТЬ ПРО УКРАЇНСЬКІ ВЕЛИКОДНІ ЗВИЧАЇ

Ню Йорк. — Впливовий щоденник „Ню Йорк Таймс" у своєму виданні з понеділка, 5 травня, помістив репортаж: „Для української родини Великдень є тим великим днем", в якому кореспондентка Анджела Тейлор, описуючи відсвяткування цього найважливішого християнського свята в родині Оленки й Ігоря Зам'ятих в Ричмонд Гилл, Н. Й., інформує про українські великодні звичаї. В репортажі, ілюстрованому двома фото, згадано про відправу Воскресної Утрені, про великодній сніданок у домі Зам'ятих, під час якого відбувається традиційне „стукання" крашанками, метою якого є розбити крашанку свого сусіда, описується українські великодні страви та їхнє приготування, як також згадано про те, що після сніданку українські родини, які вже були в церкві від 11-ої вечора до 2-ої ранку із суботи на неділю, повертаються на Великодню Літургію в 10-ій годині рано. На одному фото показано посвячення пасок о. Володимиром Базилевським в українському православному соборі св. Володимира на 82-ій вулиці в Мангаттені, а на другому — великодній сніданок в домі Зам'ятих. Кореспондентка Анджела Тейлор, згадуючи, що в Ню Йорку живе коло 100,000 українців, пише, що п-і Оленка Зам'ята та її сестра Ала Ґроґуль стараються передати українські великодні традиції своїм малим дочкам, так як їхня мати Анастазія Новицька передала їм. В репортажі наведено спогади деяких учасників великоднього сніданку в домі Зам'ятих про Великдень на Україні. Наприклад, Валентин Поливко і його дружина Ірина пригадують собі, що в Україні великодні відправи тривали цілу ніч, а Ала Ґроґуль згадує, що в Україні родини відвідували могили рідних, на яких залишали страву для бідних. Тут, в Америці не можна залишати страв на могилах, — сказала п-і Ґроґуль, — але її родина та Зам'яті відвідають український цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж., де похований батько Оленки Зам'ятої та Али Ґроґуль.

Українські великодні звичаї були також показані на нюйоркському телебаченні. Телевізійне русло ч. 5 показало переведення гаґілок в залі української католицької церкви св. Юра членами Осередку СУМА ім. ген. хор. Тараса Чупринки, як також показано великий натовп людей, які виходять з церкви. Коментаторка по-українському сказала: „Христос Воскрес! Веселих свят", а раніше інший кореспондент згадав, що хоча в Совєтському Союзі забороняють відсвятковувати це найважливіше християнське свято, то тут в Америці іміґранти, між ними парафіяни церкви св. Юра, відзначують його зі всіми традиціями.

„СТАР ЛЕДЖЕР" ІНФОРМУЄ ПРО ВЕЛИКДЕНЬ У БАВНД БРУКУ

Нюарк. — Газета „Стар Леджер", найбільший англомовний щоденник стейту Ню Джерзі, у виданні з 5 травня поінформував про український Великдень в Українській Православній Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку. Газета опублікувала фотографію митрополита Української Православної Церкви в ЗСА Владики Мстислава і фрагмент з традиційного великоднього обходу довкруги церкви із свічками.

Комуністичний терор

Вашингтон. — З урядових кіл інформують, що тут одержано перевірені повідомлення про розстріли комуністами провідних камбоджських політичних і військових діячів, які були активні в уряді після повалення принца Сіганука. Згідно з цими інформаціями, досі розстріляно не менше 80 камбоджців, головно колишніх старшин камбоджської армії. Разом з ними розстріляно також їхніх жінок, вовляв, які чоловіки, такі і їхні жінки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На незмінних позиціях

Коли читач-українець докладніше познайомиться із російським збірником статтей „З-під брил" і з трьома числами нового російського журналу „Континент", він напевне відкладе ці видання з дуже невиразними почуваннями. Справа в тому, що тут маємо до діла з писаннями провідного дисидентського російського активу, в тому з писаннями і А. Солженіцина й І. Шафаревича, і М. Агурського й В. Борисова. Як правильно відзначив один з рецензентів збірника „З-під брил", „це не просто чергова поява російського самвидаву, це програмове видання" („Сучасність", травень 1975 р.).

Є поза всяким сумнівом, що у цьому збірнику ми маємо викладену найновішу російську політичну філософію, і це в питаннях теоретичної та практичної політики, ідеології та світогляду. Над кожним з тих питань можна б розгорнути широку дискусію, але в нашому випадку обмежимось до однієї тільки справи: погляду російських дисидентів на питання майбутнього неросійських народів СССР, в тому й українського, який в структурі СССР під кожним оглядом займає друге місце після російського.

Крапку над „і" у цьому питанні поставив академік І. Шафаревич у статті „Відокремлення чи зближення". У той час, коли А. Солженіцин намагається обмежитися до досить малозначних загальників, докладно при тому оминаючи українську проблему в СССР навіть тоді, коли, відповідаючи А. Сахарову, специфікує совєтські національні окраїни, то І. Шафаревич просто заперечує факт російського імперіялізму і колоніялізму і твердить, що всі народи СССР співвинні у тому, що заіснував совєтський терористичний режим. Висновок І. Шафаревича цілком покривається з усім тим, що на тему розв'язки національного питання пишеться сьогодні в СССР: „народи нашої країни споєні спільною історією... Чому, властиво, вважати, що різні народи не можуть добровільно і для загального добра жити в межах однієї держави?... Ніщо не вказує на конечність роздріблення держав (багатонаціональних) на національні атоми! Навпаки, співробітництво різних народів (в одній державі) зроджує культуру якісно вищу від тієї, яку міг би створити кожний з них".

Такий є головний сенс програмової статті І. Шафаревича, який говорить ясно і виразно сам за себе. Ідеться про незмінні політичні позиції і пропагування у сприємливішій формі того ж самого російського „старшобратства" і того самого імперіялізму, що тягнеться червоною ниткою крізь царську добу, є властивий сучасній совєтській добі і яка мала б тягнутися і у „новій Росії", відгалуженням якої є, в опінії російських дисидентів, які нібито ісповідують засади повного пошанування прав людини і народів, також Україна і український народ.

У такому контексті втрачає свою вартість своєрідний „жест" у формі опублікування в 3-му числі „Континенту" одного есея Валентина Мороза і тексту промови кардинала Йосифа Сліпого.

Ще одна паперова „конституція"

Минулого місяця кубинський комуністичний режим опублікував проєкт „конституції", яка нібито має на меті „здемократизувати" публічне життя країни та увести „децентралізацію державного апарату". Протягом цього року громадяни Куби мають познайомитися із проєктом тієї „конституції", продискутувати його, а на початку наступного року „голосуватимуть" над остаточною її версією.

Як в дійсності виглядатиме „демократизація" публічного життя на Кубі та „децентралізація державної влади" не важко догадатися із самого проєкту „конституції". В проєкті, виготовленім до великої міри Фіделем Кастром, ясно зазначено, що новостворені провінційні леґіслятури та місцеві асамблеї „тісно співпрацюватимуть" з органами комуністичної партії. Отже, можна вже тепер цілком сміло твердити, що на Кубі, як у Совєтському Союзі й інших комуністичних країнах, не буде жадної „демократизації" чи „децентралізації державного апарату", бо остаточна влада надалі залишиться в руках єдиної дозволеної комуністичної партії. Запропоновані Крайова Асамблея, а також провінційні леґістлятури, які нібито мали б впровадити цю „демократизацію" і „децентралізацію", в дійсності не матимуть жадної влади, будуть тільки сліпим знаряддям диктаторського центру.

Ще одним доказом, що на Кубі не прийде до „децентралізації влади" є те, що проєкт „конституції" пропонує, щоб президент 31-членної Державної Ради, „обраної" Крайовою Асамблеєю, був заразом головою держави і прем'єр - міністром. Отже, це в дійсності буде ще більша централізація влади, бо дотепер ці два пости розділені: Фідель Кастро є прем'єр - міністром і лідером компартії, а Освальдо Дортікос Торрадо — головою держави. Після прийняття нової „конституції", — що є майже запевнене, бо в комуністичних державах народ такі справи „схвалює 99.9 відсотком голосів", — всі три пости напевно займе Кастро.

Факт, що згідно з проєктом „конституції" економіка країни надалі буде знаціоналізована, тобто, всі засоби продукції, крім малих фарм тютюну та кави, залишаться власністю держави, також вказує на те, що на Кубі не прийде до жадної „децентралізації", ані до „демократизації".

Існують й інші докази, що на Кубі не буде „демократизації" публічного життя. Наприклад, „конституція" нібито „ґарантуватиме" свободу слова, преси, релігії тощо... але тільки „згідно з цілями соціялістичного суспільства". Мистцям також буде „ґарантована" свобода самовиявлення... якщо їхнє мистецтво „не противитиметься кубинській революції". Отже, сам проєкт „конституції" накладає такі обмеження на ці свободи, що в дійсності вказує, що ці свободи на Кубі в майбутньому не існуватимуть, як не існують тепер.

Значить, нова „конституція" Куби буде такою самою „конституцією на папері", як ними є „конституції" Совєтського Союзу та совєтських „республік".

Помер колишній сенатор Кеннет Кітінґ

Ню Йорк. — У понеділок, 5 травня, помер тут на 74-му році життя колишній республіканський сенатор із стейту Ню Йорк та амбасадор ЗСА до Ізраїлю Кеннет Б. Кітінґ один із найбільш активних приятелів визвольних рухів поневолених Москвою націй, добре відомий українцям із багатьох виступів на українських імпрезах. Він був адвокатом по професії. Протягом 12 років служив у Палаті Репрезентантів, а від 1959-го до 1965 року був сенатором із Ню Йорку. Опісля був американським амбасадором до Індії та до Ізраїлю.

Я. Гайвас

ДО ДЖЕРЕЛ ІНТЕРВЕНЦІЇ

Мабуть ніхто не передбачував саме такого кінця американської інтервенції в Індокитаї. Після заяви президента Форда: „Для Америки війна у В'єтнамі закінчена" — з полегшею відітхнула ціла країна, а з нею і її союзники та цілий вільний світ. ЗСА вийшли з цієї війни не тому, що їм не стало засобів або людських резерв продовжувати її, але тому, що її безглуздя й небезпечні наслідки ставали з кожним днем очевиднішими.

Аналіза й критика цієї інтервенції, які напевно будуть дуже голосні й довготривалі, можуть дуже корисно причинитися до визрілення американської політичної думки, до наміченя дальших і п р а вильніших шляхів діяльности американської політики в світі, хоч з другого боку не бракує небезпеки, що можуть вони здеґенеруватися у взаємні обвинувачення, спроби морального знищення тих чи інших чолових діячів і т. п.

Як і чому взагалі дійшло до американської збройної інтервенції у цій війні, чи може радше війнах? Як звичайно, почалося з малого. З незначного початку ніхто не міг передбачувати такої довготривалої і глибокої драми, що своїми наслідками може допомогти країні вийти на вершки розвитку, або... поважно захитати нею.

По традиції, на підставі букви й духа американських законів, в домінуючій атмосфері неписаних норм цілого американського життя американська політика послідовно й тільки з незначними хитаннями заперечувала колоніялізм будь-яких метрополій, в тому числі й тих, що були відданими й тривалими її союзниками.

В часі Другої світової війни президент Рузвелт не скривав своєї ворожнечі до колоніяльних систем, хоч це дуже не до смаку було його приятелеві Черчіллові, — і де міг, сприяв національно - визвольним рухам. Коли під кінець Другої світової війни в Індії залунало, видвигнене індійськими націоналістами, гасло під адресою британських володарів — „Покиньте Індію", то урядові чинники ЗСА відкрито підтримали його.

Коли після війни індонезійські національно - визвольні сили зі зброєю в руках привітали голляндських, англійських і інших союзних вояків та колоніялістів і адміністраторів, то ЗСА підтримали національно - визвольні прагнення індонезійців, чим видатно причинилися до закріплення незалежности Індонезії.

Чому ж тоді вийшло так трагічно в країнах Індокитаю? Без сумніву при джерелах цього був факт, що головні лідери індокитайських революційних сил були крайньо ліві, або навіть комуністи, як, наприклад, Го Чі Мінґ. Та це не вияснює всього. Бож соціялістом був і Пандіт Неру та його найближчі співробітники, соціялістами були Сукарно, Гатта і багато інших індонезійських лідерів, отже мусіли бути ще й інші причини.

Го Чі Мінґ не був американцям чужою людиною. Навпаки, в архівах Державного департаменту й Пентаґону чекають свого опублікування звіти американської „Стратегічної Служби" з часів Другої світової війни, в яких багато сказано на похвалу саме Го Чі Мінгові та його співробітникам за чималу й віддану допомогу американцям у війні з Японією.

Під кінець 1943 р. уряд Чіянґ Кай-ші вивінував і допоміг перекинути через фронти й кордони з китайської провінції Квнґсі до Індокитаю партизанські відділи, очолені Джіяпом, сьогодні леґендарним північнов'єтнамським г е н е р а л о м, архітектом перемоги над Дієнбієнфу, а тепер — здобуття Південного В'єтнаму. Коли 2-го вересня 1945 року Го Чі Мінґ проголосив самостійність В'єтнаму, Вашинґтон тому аж ніяк не заперечував, а навпаки, постійно, хоч не настирливо, впливав на Париж, щоб той визнав цей факт. Мабуть, враховуючи це, Го Чі Мінґ в листопаді 1945 року розв'язав Індокитайську Партію, а в його уряді важливі пости побіч комуністів займали націоналістичні діячі.

Та це зовсім не відповідало французам. Їм снилися імперські сни. Довгими митарствами, потім відкритим збройним наступом на Ганой, збомбленням в листопаді 1946 року порту Гайфонґ, в часі якого загинуло понад 6,000 (шість т и с я ч) цивільного населення, врешті створенням другого в'єтнамського уряду під керівництвом колишнього імператора Аннаму, середущої частини В'єтнаму, Бао Даі, створили вони нову війну, неймовірний кінець якої ми саме пережили.

Треба признати, що американська політика ставилася скептично до особи імператора Бао Даі, який, як колишній „імператор" під французьким колоніяльним володінням, пізніше, як такий самий „володар" під японцями, показав неодноразово свою байдужість до долі свого народу й нерозуміння його самостійницьких прагнень. Його слава, як знавця та смакуна доброї французької кухні, славетних вин і жіночої краси теж не багато допомагала йому в очах американців. Та десь з половини 1949 року американська постава до нього почала мінятися. Заіснували бо великі події, які на чвертьсторіччя визначили шляхи американської політики.

В тому часі розгорілася вже була „холодна війна", а перемога Мао Тсе-тунґа в Китаї над довгорічним американським союзником Чіянґ Кай-ші до краю поглибила тривогу в Америці. До голосу щораз більше доходили люди на один лад з сенатором Мек Карті, яким пристрасть не раз дуже глибоко і щиро обґрунтована, заслонювала тверезі оцінки й розрахунки. Одним з найвагоміших чинників американської політики стала „Чайна Лаббі" з такими впливовими політиками на чолі як сенатори Новлен, Бриджес, Дженнер і інші. І тому не диво, що коли в січні 1950 року СССР і червоний Китай визнали офіційно уряд Го Чі Мінга, то три тижні пізніше уряд президента Трумана визнав уряд Бао Даі.

Декілька місяців пізніше американський уряд схвалив господарську й мілітарну допомогу В'єтнамові на чолі з Бао Даі, та, на жаль, французи переконали американців, що ця допомога йтиме через французькі руки й кишені. А допомагати американці вміють! Коли в 1950 р. на цю допомогу вони видали „маленьку" суму 150 мільйонів долярів, то вже в 1954 р. дійшло майже до півтора мільярда тодішніх долярів, очевидно в річному відношенні.

Та хоч Наполеон казав, що для ведення війни треба „грошей, грошей і ще раз грошей", американськими грішми французам не вдалося виграти ту війну. В березні 1954 р. до Вашингтону прибув шеф французького Генерального штабу, генерал Елі, й з'ясував: без чинної американської участи у цій війні французи програють. Мабуть сподівався він позитивної полагоди свого прохання, бо ж Президентом в ЗСА був у той час його „колега по фаху" і довголітній воєнний товариш, генерал Айзенгавер. Вийшло інакше. Хоч за чинною участю у війні, може навіть з уживттям тактичної атомової зброї, був і віцепрезидент Ніксон, і державний секретар Даллес, і його заступник генерал Бедел Смит, і, очевидно, шеф Об'єднаних Шефів Штабу адмірал Редфорд, то президент Айзенгавер відхилив французьку пропозицію.

Французи, як знаємо, цю війну безславно програли, й у квітні 1954 р. прийшла Женевська конференція. На цій конференції вдалося американським прихильникам активної участи у в'єтнамській війні добитися того, чого вони не могли добитися перед тим. У висліді цієї конференції постали формальні передумови американської участи у цій війні. Почалося з висилки воєнних спеціялістів для вишколу в'єтнамців, особливо після виходу з В'єтнаму останніх французьких військ у квітні 1956 року.

Мінялася теж політична ситуація. Сфранцужений імператор Бао Даі залюбки пересиджував на Рів'єрі, а призначений на прем'єра за американськими впливами Нго Дієм, поволі перебирав владу і 26-го жовтня 1955 року

(Закінчення на стор. 5-ій)

В. Чапленко

ІВАН ФРАНКО І БРЕЖНЄВСЬКИЙ „ЕТАП"

Нещодавно я одержав видання „Іван Франко, бібліографія творів, 1874 - 1964 рр". „Склав" (уклав! — В. Ч.) М. Мороз. Видало цю книжку київське видавництво „Наукова думка", а фірмувала Львівська державна наукова бібліотека Інституту літератури ім. Т. Шевченка АН УРСР. Відповідальні редактори цього видання — член - кореспондент Академії Наук Є. Кирилюк та доктор філологічних наук О. Дей.

З того, що бібліографію доведено до 1964 р., видно, що її укладено ще за хрущовської „відлиги" 60-их років. Та й видано цю книжку тоді ж таки — 1966 р. Цим і пояснюється її історично-об'єктивна вартість. У ній же, поперше, охоплено всі видання творів І. Франка, незалежно від того, хто і коли їх видав чи редаґував, сам Іван Франко чи пізніші, уже після смерти, видавці та редактори, а подруге, в переліку франкових творів сумлінно повідзначувано здогадність Франкового авторства щодо деяких творів або й фальсифікатів, надрукованих уже за „радянської влади".

З огляду на таку наукову об'єктивність у показнику імен можна знайти прізвища, що до „відлиги" у такій праці були б замовчані, а саме: В. Антонович, М. Драгоманов, М. Грушевський (навіть „Сергійович"), В. Дорошенко, Є. Чикаленко, М. Івченко, М. Зеров, П. Филипович. Не згадано тільки С. Єфремова та й то, може, через те тільки, що в цій бібліографії, як про це сказано в передмові „Від упорядника", „крім декількох випадків, не наводяться відомості про критичну літературу", а за редакцією С. Єфремова, здається, не було видань Франкових творів. А втім, С. Єфремов і за „відлиги" не встигли, либонь „реабілітувати". Внаслідок згаданої об'єктивности щодо всіх наших науковців, причетних до публікації й вивчання Франкової спадщини, в передмові й сказано, що „упорядкування цієї бібліографії стало можливим завдяки великій і кропіткій роботі попередніх і сучасних дослідників спадщини Івана Франка".

Щодо здогадно приписуваних Іванові Франкові творів, то це скрізь, на відповідних місцях (під відповідними роками публікацій) позазначувано. Напр., на стор 97 занотовано три поезії „Папі в альбом" („На палаті Ватикану Вачу все криваву рану"), „Ще день, ще два", „Я не загину від клятьби католиків", але їх подано під загальним заголовком „Приписується І. Франкові". Крім того, до першої поезії додано таку примітку: „Питання про приналежність поезії „Папі в альбом" І. Франкові, яку записав в останні дні життя поета з його слів Мар'ян Колодій, ще не вирішене радянським франкознавством", а про дві останні сказано, що їх теж „записав зі слів І. Франка Мар'ян Колодій в останні дні життя письменника".

Щоб читачеві було зрозуміле історичне значення наявности в цьому виданні отих прізвищ українських науковців та діячів, треба сказати, що тепер, на брежнєвськім „етапі" большевицької національної політики, їх знову не можна згадувати, а поезію „Папі в альбом" у виданні „Іван Франко, монолог атеїста", що вийшло у Львові 1973 р., тобто на початку брежнєвського „етапу" (в-во „Каменяр"), надруковано вже як безсумнівний Франків твір, нічого не сказано про „посередництво" М. Колодія, тільки зазначено, що його „вперше опубліковано в ж. „Жовтень", 1951 р., ч. 7", хоч і відіслано до дискусії про нього в ж. „Радянське літературознавство", ч. 2 за 1958 рік. Але у вступній статті до цього видання А. Халимончука написано так: „Заключним акордом боротьби Івана Франка проти ворога слов'янських народів, ворога прогресу — Ватикану — була поема-памфлет „Папі в альбом", написана під кінець життя письменника") тобто тут уже й не згадано про те, що Франко не писав її власноручно).

До речі тут буде сказати, що трохи чи не внаслідок отієї „дискусії" професор Львівського університету Пархоменко, який доказував, що це не Франків твір, тепер „професорує", якщо не помиляюся, не у Львові, а в Москві чи, може, ще й далі на Півночі.

Ще виразніше позначився брежнєвський „етап" у франкознавстві на виданні багатотомових зібрань творів І. Франка. Для зрозуміння цього треба згадати історію таких видань. У 20-их роках було аж два такі видання — 30-томове видання харківського в-ва „Рух" та таке ж 30-томове видання „Книгоспілки." У 30-их та 40-их роках видавано тільки одно-томники „Вибраних творів" та окремі твори, і тільки роками 1950 - 1954 р. видано 20-томове зібрання Франкових творів. Але за хрущовської „відлиги" розмахнулись були мало не на сто томів повного зібрання творів, та потім вирішили видати всі твори великого Каменяра в 50 томах, відповідно збільшивши обсяг кожного тома.

Була створена у Львові спеціяльна редакційна комісія, в пресі обговорювали характер цього видання — чи воно має бути суто академічне, чи приступне й для масового читача. Кінець - кінцем, зупинилися на цьому останньому варіянті. З великою певністю можна припускати, що згадана редакційна комісія підготувала була до друку не один том запроєктованого видання. Але... скінчилася „відлига", почався брежнєвський „етап" — і ця справа заглухла. Я уважно стежив за звістками про цей видавничий задум і чекав на появу перших томів, але марно: за понад десять років диктатури Брежнєва не вийшло ні одного тома.

Сталося так, як і з хортицьким козацьким заповідником [illegible]

А як мати на увазі тільки видання українських книжок, в т.зв. УРСР, то припинення чи, може, тільки загальмування видання Франкових творів, очевидячки, пов'язане з тим скороченням українського книговидавання,

(Закінчення на ст. 5-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАРОДНИЙ ДІМ В НЮ ЙОРКУ

Справа будови Українського Народного Дому в Ню Йорку, яку порушив п. Богдан Бідяк у „Свободі" з 29 квітня ц. р., буде актуальною так довго, аж поки він не буде збудований. Це насамперед справа української молоді і її національного збереження. З гіркого досвіду знаємо, як це важливо, щоб наші діти мали можливість разом перебувати, розважатися і себе пізнавати. В літі ту функцію сповняють молодечі табори Пласту, СУМ-у і ОДУМ-у, а також Союзівка. Але в зимі, молодь не має місць зустрічей. Домівки молодіжних організацій до того мало пристосовані. А наслідки такі, що в деяких містах маємо 80 відсотків мішаних подруж.

Перед 10-ти роками підписаний мав можливість широко коментувати (в органі „Самопоміч" і ТУК-у „Наш Світ") питання будови народних домів в загальному і народного дому в Ню Йорку зокрема. Плян був такий:

Теперішній Народний дім розбудовуємо до 20-ти поверхів. З того українська громада фінансує тільки долішню частину: пливальню, руханкову залю, балеву залю, що одночасно була б концертовою і театральною, і галерію образів. Вся решта — це приватні помешкання-кондомініюм. Їх розпродаж можна було б зааранжувати ще перед початком будови і достосувати до потреб і смаку заінтересованих. Фінансовий плян був випрацював інж. Євстахій Ярош. Про зроблені заходи були повідомлені всі українські установи, що є власниками домів. Була пропозиція, щоб вони свої доми продали, а інвестували гроші в будову Народного дому. В цій справі відбулося дві наради з представниками згаданих установ.

Чому пляну не переведено в життя? Насамперед тому, що не було однієї людини, яка занялася б цією справою. І це треба мати на увазі, коли ініціятива тепер мала б віджити. Її треба обговорити із професійним контрактором, а такого ми вже мали на увазі. Згідно з його інформаціями, на таку будову можна одержати 95 процент кредиту з державних фондів.

Справа не безнадійна. Хто візьметься за її здійснення?

Роман Ільницький
Ню Йорк, Н. Й.

Клявдія Гаврищак-Олесницька

ВИЗВОЛЕНА ЖІНКА

(Спомин)

(2)

Але в самих початках такі прояви жіночої нельояльности мене дуже боліли. Тої днини Руда одним махом — мимо своєї доброї опінії у канцелярії — найшлася у мене між клієнтами, з якими я постановила якнайменше задаватися. Після цього у найближчих днях я ще кілька разів бачила її у канцелярії, як на тому самому місці, в кутику біля дверей, годинами вичікувала на „самого пана", а дочекавшись, таємно замикала за собою двері до його кабінету, як хтось, кого переслідує озброєна засідка.

Десь на місяць пізніше, у торговий дощовий понеділок, перебрівши щасливо потоки болота на Почтовій вулиці, я знову прийшла до канцелярії раніш за всіх. Руда сиділа на своєму місці, змерзла, змокла, наче курка, яку захопила злива далеко від курника. Мимо цього, що моє відношення до неї було видимо холодне, вона униижимо поздоровила мене, та почала шепелявіти щось про погоду. Очевидно, чекала на „самого пана". За вікном осіння погода показувала злосливо, що вона вміє зробити, щоби дошкулити людям, а я раділа, що мені нарешті вдалося втекти від неї під дах.

За хвилю прийшов д-р М. і Руда — після своєї звички — негайно зникла у нього за дверима. По часі меценас покликав мене до себе та просив, щоби я тепер замість нього пішла з Рудою до суду на розправу, бо йому необхідно їхати найближчим потягом до Львова. Я не потребую робити собі багато з моєї короткої практики, бо справа Рудої є в такій стадії, що напевно сьогодні присуду не буде, і моє завдання зводитиметься до того тільки, щоб записати дату слідуючої розправи. З його вигляду я не мала сумніву про те, як тяжко було йому переконати Руду погодитися на таку заміну.

Добігала 9 година, і мені треба було поспішати. Я обмінялася зі шефом ледве кількома питаннями, у висліді яких довідалася сенсаційну річ: Руду побив її чоловік, і справа про це іде в кримінальному суді. Вперше тоді я довідалася про таку „дрібничку", як це, що Руда має чоловіка.

До цього моменту мені і на гадку не прийшло, що біля такої агресивної індивідуальности могло найтися під одним дахом місце для когось другого з такими самими інстинктами. Не було часу на розмови, і, ухопивши акти, я поквапилася до суду з Рудою, що подобала на людину, якій хтось заиморгнув петлю на шию, щоб змусити іти за мною.

Прибувши до кімнати суду, я на превеликий страх почула, що справа проти Івана Рудого почнеться негайно. Про це, щоб я мала час прочитати акти та довідатися з них щось більше — не було вже й мови. Вдалося мені тільки кинути оком на лікарське свідоцтво, яке згадувало про ґудз на голові Рудої, два синяки в околиці плечей і кілька менших слідів „обкладання тупим знаряддям".

Щогірше: тому, що обжалуваний Іван Рудий зрікся покликання свідків на свою оборону, суддя вирішив перевести цілу справу відразу та видати присуд. Після кількох дрібних формальностей суддя звернувся до мене, взиваючи обоснувати короткою промовою обжалування іменем Марії Рудої. Не маю ніякого сумніву, що перших речень з моєї мови не второпав ніхто з присутніх, бо — я й сама їх не розуміла. Але по часі мій дрижачий голос почав вирівнюватися, а кривди нещасної жертви, катованої чоловіком - злочинцем, випливали з моїх уст з беззастережною переконливістю. Руда підтягала носом і збиралася хлипати в голос. Я кинула оком на шиби, що заливалися дощовими слізьми, мигнула думка про мої панчохи, що під час бігу до суду захляпалися болотом до колін — і жіноча кривда наче мотор вправляла мій язик у щораз певніший рух: — „Я не маю сумніву, що Суд примінить найвищий вимір кари за цю нещасну запрацьовану жінку (чи треба на це більшого доказу, як її вигляд?!), яку через ціле життя чоловік катує та поневіряє".

Я не вірила своїм вухам, як у висліді розправи (чи пак, моєї промови) суддя проголосив присуд, яким засудив Рудого аж на три місяці в'язниці. Я шукала за зором Рудої, щоб вичитати з нього признання для себе, але він безвиразно сковзувався по мені, що я поклала на рахунок оторопіння, в яке без сумніву мусів впровадити Руду високий вимір кари. Засуджений пробував протестувати, хтось успокоював його, а Руда, вклонившися судді в пояс, взяла з кута свій невідступний кошик та зникла за дверима.

Я збирала поволі папери, щоб продовжити свою хвилю слави. Суддя, заряджуючи малу перерву, перекидався словами з адвокатами, які ждали на залі на розправи після моєї.

„До Вас, Пане Суддя, тільки жінку посилати", — брався котрийсь докоряти. „Мій клієнт малощо ока не втратив, а Ви вчора засудили винуватого за це ледве на два місяці!".

„Не вільно критикувати присудів Суду!" — Погрожував жартівливо суддя. „Ви знаєте слова філософа: „жінки не бий навіть квіткою"".

З піднесеною гордо головою я вийшла на коридор. Це була хвиля, у якій я бачила себе, як решту життя проводжу, мандруючи від одного судді до другого та стягаючи наче громовідвід найвищі виміри кари на противників моїх клієнтів. По коридорі, на цілу його довжину, розносився голос Рудої, та, на моє диво, звучав з незнаною мені силою. Руда стояла серед громадки людей, розправляла руками, щоб додати ваги своїм словам, і майже заводила. Здивована, я обернулася у її сторону.

„Такий сором, така ганьба!" — лебеділа Руда, побачивши мене, і йшла мені назустріч. „Тосьте мені, Пані, стиду наробили! А я так хотіла, щоби сам пан ішов, а так боронилася перед вами руками і ногами", — обурювалася. „Вам хто казав, що він мене ціле життя б'є? Ви звідки такі мудрі? Я би далася йому бити ціле життя?" — вона зробила швидкий

(Закінчення на стор. 5-ій)

КОНГРЕСОВІ ВІСТІ

орган Українського Конгресового Комітету Америки

РІК XI. ТРАВЕНЬ, 1975 Ч. 2.

ЧОГО МОСКВА НАЙБІЛЬШЕ ЛЯКАЄТЬСЯ...

„Радянська Україна", під заголовком якої пишається шумний підпис „Орган Центрального Комітету Комуністичної Партії України, Верховної Ради і Ради міністрів Української РСР", з 17 лютого ц. р., принесла довжелезну статтю на близько сім шпальт: „Анатомія антикомунізму: „Злочинний альянс": Чому Радіо „Свобода" відхрещуючись від зв'язків із сіоністами, насправлі рекламує їх видання". Оцей новий твір большевицької пропаганди, підписаний „Р. Симоненко", присвячений виключно лайці проти „українських буржуазних націоналістів", які ніби братаються із сіоністами та разом ведуть наклепницьку кампанію проти Совєтського Союзу і його чарівних надбань. Як звичайно — це саламаха, в якій все всуміш перемішано й переплутано. Всесвітня Сіоністська Організація (ВСО) з 1917 р. — плян ніби англійської воєнної розвідки перекинути силоміць в 1917 чи 1918 році сіоністського діяча Жаботинського на Україну задля допомоги Українській Центральній Раді, — Симон Петлюра з новими наклепницькими байками про погроми, що їх ніби організував Петлюра, — лідер світових сіоністів Вайцман, — сіоніст Соркін, „Юкрейніен Кводерлі" УККА й „ультра" Добрянський, — Світовий Конгрес Вільних Українців, — ж и дівський „Бнай Бріт", -- „сформована бандерівцями бандитська Українська Повстанська Армія" і — Футала, — колишній голова сіоністів Ґолдман і „подружжя Стецьків", що його голова „схвалював гітлерські методи нищення жидів", — а крізь всю цю нерозбериху червоною ниткою в'ється страх: щоб українсь-

Передова

кі буржуазні націоналісти, себто, щоби українська вільна громада не створила спільного антибольшевицького фронту із зорганізованим у світі жидівським рухом. Червоною ниткою тягнеться поперез усі виписані там нісенітниці, наклепи й лайки, страх, щоб боротьба проти переслідування українства в Україні не з'єдналась з боротьбою жидів за признання їм прав окремої національної і віровизнаневої особовости в СССР, а не фаворизування тільки асимілянтів, які працюють ад майорем Московіє ґльоріям.

Притоку до тієї велетенської статті дала якась передача мюнхенської радіовисильні „Свободи", в якій наведено один голос із друкованого в Лондоні жидівського журналу про жалюгідні відносини в Совєтському Союзі. З того одного факту автор тієї статті в совєтському офіціозі доходить до висновку, що українці й жиди з'єднані у „злочинному альянсі". Автор, який чув про жидівського діяча Жаботинського, прихильника тісної співпраці всіх поярмлених царською Росією народів після вибуху революції в Росії і Україні, не знає, очевидячки, таких історичних подробиць, як культурно-національна автономія, проголошена Українською Центральною Радою, і не знає про цілий ряд видатних жидівських діячів, які знали правду про Симона Петлюру, демократа й гуманіста, автора славетнього наказу ч. 131 з 26 серпня 1919 р. проти провокаторів, які роблять протижидівські бешкети, співпрацювали з ним та служили Українській Народній Республіці. Він, видно, не знає, або свідомо промовчує прізвища Красного, Марголіна, Гольдельмана і багатьох інших видатних жидівських діячів, активних членів різних урядів або дипломатичного корпусу УНРеспубліки. Тому він сягає аж до часів Жаботинського, Вайцмана і Сиркіна.

Це незаперечна правда, це історична аксіома, що сила сучасної совєтської імперії спірається на розпорошенні антисовєтських сил: нема скоординованого фронту поярмлених Москвою народів, нема одностайного і скоординованого фронту дисидентських рухів в СССР, нема пляновости і спільної акції. Приїзд на Захід багатьох видатних жидівських інтелектуалів з Московщини й із України та їхні зустрічі з вільними українцями — це позитивне явище. Видатні жидівські діячі, які мали тільки слабке й неясне уявлення про українську еміґрацію, побачили, що та еміґрація, що українське поселення у вільному світі, це таки поважна сила. Знову ж ми тут черпаємо від отих жидівських еміґрантів найперші й авторитетні відомості про совєтський режим, отримуючи теж нерідко й прецікаві інформації про українських одержимих, із декотрими з них дехто з жидівських еміґрантів чи виселенців стрічалися в совєтських кацетах.

Наш підхід до проблеми українсько-жидівських відносин подібний, як підхід до проблеми відносин українсько-польських. Минуле наших народів сповнене трагічних епізодів, які в створили атмосферу недовір'я, упередження, ресантименту. Але відносинами між народами має керувати розум, а не почування.

У політиці треба виходити з нинішнього дня, а не з часів з-перед сторіч чи десятиріч. Однаково український, як жидівський нарід пережили за свою довгу історію трагічні періоди, пережили гегенну. Немає ніколи так, щоби завжди була тільки одна сторона винувата і завжди тільки була одна сторожа без ніякої вини та невинна жертва. Подрібний розгляд українських жалів і претенсій до жидівського народу й жидівських до народу українського — це річ істориків, дослідників, кабінетних учених. Сучасна актуальна ситуація така, що московсько-большевицька імперія поярмлює Україну і наставлена на знищення Ізраїлю, як держави, та на асиміляцію жидів в СССР. Москва й супроти українців та жидів тримається тієї самої рецепти, що супроти українців та поляків: нацьковування одних проти других та фальшування історії одних і других, з метою зберігати їх обопільну нехіть і настроження одних проти других.

Ця остання стаття в „Радянській Україні" дає голосну науку українським і жидівським провідникам: коли Москва так дуже лякається нашої співпраці, то, видно, ця співпраця нам потрібна. Треба послухати тієї поради. Сторінки англомовного „Українського Квартальника", органу УККА, добре годяться для співпраці українських і жидівських вчених та публіцистів, так само, як терени наукових установ НТШ і УВАН з їхніми вченими та публікаціями. Демонстрації жидів перед палацом ОН в Ню Йорку можуть іти разом з демонстраціями українців — одні і другі проти Совєтської тюрми народів. Для Москви це „Злочинний альянс", для нас і для жидів — корисний альянс. Нема чого його соромитися, а змагати, щоби він не був фікцією і видумкою совєтської пропаганди, а став дійсністю і реальною силою.

ШКОЛА Й МОЛОДЬ

„Треба, щоби ціла українська громада взяла під свою опіку школи українознавства. Треба, щоби ніхто не мав враження, що Шкільна Рада УККА перебуває в ізоляції від широкої громади. Треба, щоби справа шкіл українознавства не була турботою тільки одного УККА і його Шкільної Ради, щоби спонзором шкіл українознавства не були тільки „Рідна Школа" чи місцеві церковні парохії, а щоби вся українська спільнота знала і відчувала, що це її справа, що це справа збереження при українстві молодого покоління, що це справа бутине-бути української громади..."

Такі й тим подібні мудрі і глибокі думки були висловлені під час конференції директорів і інспекторів шкіл українознавства, яка відбулася в суботу 22 березня в одній із заль УНДому в Ню Йорку під проводом голови Головної Шкільної Ради проф. д-ра Едварда Жарського. Не було багато учасників, все ж прибули активні діячі нашої Рідної Школи не тільки з Ню Йорку й підміських місцевостей, як Асторія, Джерзі Сиґі, Йонкерс і Картерет, а й із Філядельфії, Чикаґа, Клівленду, Детройту і Сиракюз. І та мала, несповна 20-тичленна група педагогів була сповнена журби за защеплення дітворі знання української мови та бодай найзагальнішого

Школа і молодь

знання української історії та літератури. Це були знавці психіки дітвори передшкільного віку та старшої молоді. Говорилося про методику навчання, про різнородний учнівський елемент, про ролю Батьківських Комітетів, про брак учительських сил, про вік учителів, про ролю шкільних інспекторів, про керівництво згори обіжниками й інструкціями та ініціятиву „долів", про потребу звертати увагу й на ті малі українські острівці, в яких нема фахових педагогічних сил, про співпрацю Церкви і школи, про шкільні бібліотеки — і про інші подібні справи тісно пов'язані з рідношкільною справою. Багато думок насувалось, прислухуючись тим нарадам: про могутній вплив англомовного оточення на молодь, про конечність протидіяння процесові денаціоналізації та про великий гріх перед Богом і нацією і власними дітьми, що його роблять ті батьки, які не виховують своїх дітей в українській атмосфері, не прищеплюють своїм дітям знання української мови та сантименту до батьківщини батьків і не посилають своїх дітей до шкіл українознавства.

Участь у конференції взяли: Олена Дуб — Клівленд, Василь Іванчук — Клівленд, Володимир Янів — Картерет, П. Андрієнко - Данчук — Ню Йорк, О. Кулинич — Йонкерс, Ірина Тарнавська — Детройт, Михайло Лисогір — Ню Йорк, Н. Хоманчук — Асторія, Ню Йорк, Ю. Назаревич — Чикаґо, Неоніля Сохан — Джерзі Сиґі, О. Бачинська — Сиракюзи, С. Квасовська — Пассейк, Євген Федоренко— Випані, О. Лужницький — Філядельфія, Роман Дражньовський — Ню Йорк, інж. Д. Березовський і інші. На заклик Голови приявні вшанували померлих видатних українських педагогів, професорів Костя Кисілевського і М. Заклинського. Приявні інспектори, пані й панове, складали звіти й висловлювали свої завваги, над якими розвинулася дискусія. З уваги на деякі непорозуміння і брак співпраці у деяких школах між управами шкіл і спонзоруючими чинниками, інп. С. Стецик заявив, що треба доконче розмежувати компетенції всіх керівних органів та що всі вони є тільки допоміжними чинниками для управ шкіл. Д-р Р. Дражньовський доповідав про працю Комісії для реорганізації нашого шкільництва, але ця справа ще не завершена. Д-р Лужницький пропонував перевести модернізацію кінцевих іспитів і системи оцінювання поступів учнів. У цій справі були поділені думки і рішено передати цю справу на вирішення Педагогічним Зборам, а покищо вести працю за давнім пляном. Так само — за звітом голови Комісії для справи шкільних підручників проф. д-р Є. Федоренка — існують проєкти, що їх ще не зреалізовано. Дир. О. Кулинич (Йонкерс) просив, щоб Шкільна Рада звернулася до керівних органів наших молодечих організацій, щоби вони не влаштовували своїх імпрез по суботах, а перенесли їх на неділі, бо їхні імпрези відтягають учнів шкіл українознавства. Олена Дуб (Клівленд) запропонувала влаштувати на одній з наших літніх осель одно - двотижневі курси. Голова Шкільної Ради повідомив, що розіслано вже Управам шкіл 1-шу частину „Історії України" — Княжа доба, авторства мґр. Ніни Черняк, та доповнення до Хрестоматії д-ра С. Чорнія і проф. Ю. Любінецького. Найболючішою проблемою українського шкільництва в ЗСА є конечність побільшення числа учнів: тут повинні діяти однаково батьки, як молодечі організації і церкви — спільно співпрацювати, щоби наші школи охоплювали як найширші ряди нашої молоді.

НОВОВИБРАНА УПРАВА ВІДДІЛУ УККА В ЧЕСТЕР, ПА.

на Загальних Зборах, 16 лютого 1975 р.

Голова — І. Федак; заст. голови — п-і С. Єдинак; секретар англійської мови — п-і Х.Плюта; секретар української мови — Є.Салдан; скарбник — О. Кізюк; помічн. скарбника — В. Пастушак; організаційний референт — Т. Павлюк; збірщик УНФонду — Д. Кучера; культ.-освітній референт — п-і В. Михайлів; суспільна опіка — И. Гладаш; члени Управи — В. Кий, Т. Маковський.

Контрольна Комісія:

Голова — о. П. Липин; заступник голови — проф. С. Микита; член — В. Крамар.

Товариський Суд:

Голова — В. Корчинський; члени — В. Кузик, Т. Ціхановський.

ФІНАНСИ УККА

ЗВІТ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УККА

Контрольна Комісія Українського Конґресового Комітету перевела перевірку діяльности УККА в днях 8 і 9 березня ц.р. за час від 1 січня 1974 до 31 грудня 1974. У перевірці взяли участь: голова КК-сії Іван Винник, заступник голови д-р Володимир Михайлів, секретар інж. Микола Семанишин, члени: д-р Володимир Нестерчук, д-р Іван Скальчук, Стефанія Вовчак, Едвард Попіль і Іван Іванчук. Приявними при контролі були члени Екзекутиви — касир Уляна Дячук, екзекутивний директор Іван Базарко і книговод Євген Луцький. Перевірка охопила: касові приходи й розходи, чекову книжку, відписи банкових конт, документи платень, податкові зізнання і побічні книги. Дуже докладний звіт Контрольної Комісії списано на 7-ох машинописних сторінках. Подаємо тут тільки найважливіші дані.

По стороні приходів, включно з УНФондом 114.472.02 — 140.033.57

По стороні розходів, — — — 120.833.11

Надвишка (заощаджено у 1974 р.) 19.200.46

З цікавих позицій по стороні Приходів варто згадати:

Від індивідуальних осіб вплинуло — — — — 100.755.02

Від організацій — 13.141

Від „Українського Квартальника — — — — 3.088.33

Посмертний запис Матея Яримовича з Детройту 2.104.85

Відсотки від інвестицій і банкових конт — 15.052.82

З розходових позицій:

Дотації — — — 3.275.00

На СКВУ — — — 15.200.00

„Український Квартальник" 5.129.09

Контрольна Комісія ствердила, що преліміновано у приходах ——— 155.000

Вплинуло тільки 140.033.57

Зате преліміновано у видатках 155.00

а видатковано тільки — — — 120.833.11

В усних заввагах до писаного Звіту Голова Контрольної Комісії і її члени висловлювалися дуже позитивно про господарку Екзекутиви. Надалі залишається болюча проблема — як збільшити число постійних платників до УН Фонду, що сполучене із ступнем зацікавлення широких кіл нашого громадянства працею його зорганізованої верхівки, якою є Український Конгресовий Комітет.

87-річні емерити – на УККА

До канцелярії УККА в Ню Йорку наспів такий зворушливий лист:

„До Хвальної Адміністрації УККА. — Залучую „Моні ордер" від пані Анни Мілевської дол. 500.00 на адміністраційні потреби. Писати і читати не вміє Мешкає в тім самім домі, що я. Помагаю їй в потребах і хотіла мені платити. Я не прийняв, але сказав їй, щоби дала 500 дол. на УККА, на Гарвард університет, на НТШ і на церкву в Нюарку. Вона погодилася і Університет вже одержав, а до Вас

УН фонд

залучую. Прошу прислати посвідку, бо Університет прислав дуже гарну, я її перечитав і вона візьме ті посвідки до гробу. Вона має 87 літ, так, як я, але зле чується і зближається смерть. О тім можна писати багато, але рука трясеться. Як стрінуся з Високоповажаним Паном Директором Базарком, то поговоримо. Прошу прийняти від мене щиросердечне поздоровлення. З правдивою до Вас пошаною — Теодор Ґелемей, — 7 лютого 1975.

Такі листи — це джерело нашого оптимізму, це джерело віри, що наша українська громада в Америці не загине і що не загине українська справа. Треба тільки, щоби наші молоді люди, діти і внуки тих 87-милітніх патріотів, які свою відданість Україні доказують ділами, як щедрі пожертви на українську політику і на українську культуру, щоб молоді люди знали про думки і почування їхніх батьків і дідів та старалися наслідувати їх.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

В місяцях березні і квітні, до дня 20-го квітня цього року, нижче подані Відділи УККА перевели збірки Національного Датку і зібрані квоти переслали до Канцелярії УККА.

За труд і співпрацю у збірці дякуємо Хвальним Управам Відділів.

Чикаґо, Ілл. — —	$ 961.00
Ірвінґтон, Н. Дж. —	" 875.00
Ню Йорк, Н.И. —	" 734.00
Рочестер, Н.И. — —	" 250.00
Бриджпорт, Конн.	" 220.00
Вашингтон, Д.К. —	" 205.00
Честер, Па. — —	" 195.00
Маямі, Флоріда —	" 165.00
Бостон, Масс. — —	" 145.00
Бруклин, Н.И. — —	" 115.00
Пассейк, Н. Дж. —	" 100.00
Боффало, Н.И. —	" 85.00
Мінеаполіс - Ст. Пол, Мінн. —	" 85.00
Ню Бронсвік, Н. Дж. Бавнд Брук — —	" 62.00
Джерзі Сиґі, Н. Дж.	" 60.00
Балтимор, Мд. — —	" 55.00
Бінґгемптон, Н.И.	" 40.00
Клюб в Ню Йорку Укр. Спортовий	" 300.00

УККА зацікавлений студіями українознавства в університеті в Берклі

У Берклі, Каліфорнія, відбулася 6 березня 1975 цілоденна конференція у справі створення у стейтовому Каліфорнійському університеті котедр українознавства. Це один із найбільших американських університетів, який нараховує тепер к. 110.000 студетів і приміщений у 9-ох містах, при чому відділ того університету у Берклі має 31.000 студентів. З українського боку взяли участь у конференції д-р Володимир Душник від УККА, віце-президент УККА Йосип Лисогір, від Українського Народного Союзу, Юліян Ревай від Українського Інституту Америки, голова Відділу УККА у Сан Франсіско Михайло Цар, та інж. Леонід Романюк і д-р Володимир Гуцул. Цей останній, проф. В. Гуцул, був одним з ініціяторів проєкту заснування українознавчих катедр у Каліфорнійському університеті. Наради переводились з представниками Реґенційної Ради, канцлера університету та окремого, ад гок створеного Комітету для українських студій. У користь заснування таких катедр у Каліфорнійському університеті промовляє зріст української громади в ЗСА, створення українознавчих катедр у Гарвардському університеті, існування українознавчих курсів уже у 15-ох американських високих школах, як також існування катедр українознавства у високих школах в Канаді та різних країнах Західньої Европи

НАРАДИ І ЗБОРИ УККА у квітні і травні 1975

4-го квітня — п'ятниця — засідання Президії Екзекутиви УККА

10-го квітня — четвер — Основуючі Загальні Збори Відділу УККА в Скрентоні, Па.

13-го квітня — неділя — Загальні Збори Відділу УККА в Боффало, Н.И.

10-го травня — субота – наради Ради Директорів УККА в НюЙорку

12-го травня — понеділок — Загальні Збори Відділу УККА в Маямі, Флор.

17-го травня — субота — Окружна Нарада Відділів УККА стейту Огайо

КЕРІВНІ ОРГАНИ УККА ОБРАНІ XI КОНҐРЕСОМ В 1972 РОЦІ — ТА ВПРОВАДЖЕНІ ЗМІНИ В РОКАХ 1973 - 75

ЕКЗЕКУТИВА

Президія:

Президент — проф. д-р Лев Добрянський

Екзекутивний віце-президент — Йосип Лисогір (УНС) Д-р Михайло Данилюк (УРС)

Віце-президент — о. шамб. Мирослав Харина (СУК „Провидіння")

Віце-президент — Володимир Мазур (УНПоміч)

Віце-президент — мґр Іванна Рожанковська (СУА)

Віце-президент — інж. Богдан Федорак (Відділи УККА)

Віце-президент — проф. д-р Богдан Гнатюк (ОДВУ)

Віце-президент — д-р Антін Жуковський — Конференція Професійних Організацій

Віце-президент — д-р Богдан Футей — Конференція Молодечих Організацій

Секретар — ред. Ігнат Білинський (ООЧСУ)

Секретар — Богдан Казанівський (СУК „Провидіння")

Скарбник — мґр Уляна Дячук (УНС)

Екзекутивний директор — Іван Базарко

Правний дорадник — д-р Іван Робертс

Координатор Молодечих Організацій — Христина Кульчицька (ТУСМ)

Члени:

Отець Володимир Базилевський (УГОА), інж. Юрій Гончаренко (ТУІА), інж. Дмитро Григорчук (ТУК), д-р Володимир Галан (ОбВУА), д-р Богдан Дзерович (ТУП), д-р Володимир Душник („Український Квартальник"), проф. д-р Едвард Жарський (Шкільна Рада), Олекса Калинник (СВУ), д-р Марія Квітковська (Український Золотий Хрест), мґр Евген Лозинський („Самопоміч"), д-р Василь Лучків (Українсько-Американські Ветерани), ред. Антін Драган (УНС „Свобода"), Деметій Мельник (СЗСУ-СП), мґр Юрій Нагорний (ОУРДП), проф. д-р Василь Омельченко (УВАН), полк. Петро Самойлів (УНДС), мґр Квітка Семанишин (СУСТА), проф. д-р Матвій Стахів (НТШ), проф. д-р Петро Стерчо (УААУП), Лев Футала (УНПоміч), мґр Уляна Целевич (ОЖ ОЧСУ), д-р Вінкентій Шандор (УРС), Михайло Шашкевич (Організація Оборони Лемківщини).

ПОЛІТИЧНА РАДА

Дир. Микола Алексевич (ОбВУА), Олег Бак-Бойчук (МУН), д-р Ярослав Вернадин (СУК „Провидіння"), д-р Олександер Білик (СУК „Провидіння"), Стефанія Букшована (ОДВУ), проф. Іван Вовчук (ООЧСУ), д-р Степан Галамай (ПАБНА), мґр Евген Гановський (СУМА), інж. Ярослав Гладкий (Пласт), інж. Анатоль Гончарів (УСПВ), Христина Навроцька (СУА), Оксана Генгало (ЗУАДК) д-р Петро Гой (ТУБА), Ігор Длябога (СУСТА), Павло Дорожинський (Пласт), д-р Роман Дражньовський (Б-во кол. Вояків І Дивізії УНА), Марія Душник (УНС), Євген Іванців (СУСТА), інж. Євген Івашків (ТУІА), проф. д-р Наталія Іщук-Пазуняк (УААУП), Іван Мічел (Ліга Української Православної Молоді в ЗСА), Павло Чебіняк (Ліга Української Православної Молоді в ЗСА), проф. д-р Любомир Винар (УВАН), д-р Ілля Карапінка (УГОА), Роман Карбівник (ЛУМПА), Юрій Карпінський („Зарево") д-р Богдан Коваль (УГОА), ред. Валентин Коваль (СВУ), Михайло Ковальчин (Т-во кол. Вояків УПА), д-р Іван Козак (ОбВУА), Раїса Куделя (Український Золотий Хрест), Ярослав Рудакевич (ОМУС), проф. Мирон Куропась (МУН), інж. Степан Куропась (УНС — „Свобода"), д-р Михайло Кушнір (АДУК), д-р Юрій Кушнір (УЛТА), Мирослава Лавовська (ОЖ. ОЧСУ), Аскольд Лозинський (ТУСМ), мґр Олександер Луцький (Б-во кол. Вояків 1-ої УД УНА), д-р Іван Марченко (СВУ), Н. Онищенко (ОРДП), Андрій Мицьо (ООЛ), Ананій Никончук (УНПоміч), о. Євген Новицький (ОДВУ), д-р Іван Новосівський (ТУП), мґр Ірина Падох (СУА), д-р Василь Палідвор („Самопоміч"), дир. Омелян Плешкевич (ТУК), Ілярій Поліщук (Союз Ветеранів Українського Резистансу), інж. Пиріг (СЗСУ - СП), Степан Поступак (ЛУК), Володимир Процик („Зарево"), Павлина Різник (Український Золотий Хрест), д-р Володимир Савчак (ООЧСУ), проф. Константин Савчук (ООЧСУ), Олександер Сіверський (ЗСУСУ-СП), Дарія Степаняк (ООЧСУ), проф. Іван Телюк (УНС), Ольга Томашівська (УАЖДО), мґр Мирон Утриско (Т-во „Бойківщина"), проф. Євген Федоренко (ОДУМ), Віктор Борута (ОУРДП), Зенон Федорович (УНПоміч), Антін Філімончук (ОДУМ), Богдан Гошовський (ТУСМ), д-р Петро Богданський (НТШ), інж. Іван Шабельський (УНДС), проф. Лев Шанковський (СУК „Провидіння" — „Америка"), Мирослав Шміґель (СУМА), проф. Августин Штефан (Карпатський Союз), проф. Степан Віхар (УРС), д-р Мирослав Чаповський (УРС), Іван Кедрин-Рудницький (СУЖА).

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Мґр Іван Винник (ООЧСУ), д-р Іван Скальчук (УНС), Іван Іванчук (УНС), Степан Гаврилюк (УНПоміч), д-р Володимир Нестерчук („Самопоміч"), д-р Володимир Михайлів (ОДВУ), дир. Іван Поритко (ОбВУА), інж. Микола Семанишин (СУМА), мґр Ярослав Савка (УГОА), Стефанія Вовчак (СУК „Провидіння"), Едвард Попіль (УРС).

ГРОМАДСЬКИЙ СУД

Мґр Роман Гутлевич — голова, д-р Микола Ценко, д-р Володимир Комаринський, мґр Адам Гординський, радник Богдан Ластовецький, д-р Степан Ріпецький, Володимир Сохан, д-р Олександер Соколишин.

Українці взяли участь у нараді в справі Ювілею ЗСА

У днях 20-23 січня ц. р. відбулася у Вашинґтоні велика нарада представників етнічних груп в Америці у справі святкування 220-річчя ЗСА. Від українців приявними були віцепрезидент УККА Йосип Лисогір, Степан Курилас, Іван Фізер, Тарас Шмаґала й Іван Шморгун. Головував Дж. Гібсон, який очолюватиме святкування 200-річчя Америки у Вашинґтоні. У конференції взяло участь 300 осіб, що їх поділено на 10 груп, за географічними областями. Українські делеґати перевели власну коротку нараду, в якій поділились ролями та устійнили гармонійну співпрацю. Праця конференції проходила у Комісіях, Резолюційна Комісія брала під увагу та узгіднювала постанови окремих Комісій, в яких брали участь також українські делеґати. Вони зокрема цікавилися трьома головними проблемами: горизонтами 1976, спадщинністю та мистецькими виступами. У про-

200 річчя ЗСА

грамі горизонтів українські інтереси заступав Іван Шморгун, у програмі спадщинности Іван Фізер, у програмі мистецтва Степан Курилас. Українська громада в ЗСА буде інформована про дальші дії Етнічної Ради для святкування 200-річчя ЗСА, з якою у тісному зв'язку стоїть окремий Український Комітет, створений для цієї справи з ініціятиви й заходами УККА.

РІК УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

Президія Секретаріяту СКВУ проголосила 1975-ий рік Роком Української Жінки, пригадавши водночас великі заслуги для народу, покладені 90-тирічним існуванням зорганізованого українського жіночого руху. Водночас у тому заклику Секретаріяту СКВУ сказано:

„Закликаємо українське жіноцтво у вільному світі в 1975 році: 1) посилити заходи, щоб в організованих рядах наших жіночих організацій знайшлися всі національно свідомі українські жінки 2) зміцнити акцію оборони невинно засуджених і переслідуваних українських жінок в Україні, ССCP та в сателітних країнах; 3) взяти участь у міжнародних акціях, організованих в рямцях Організації Об'єднаних Націй чи поодинокими країнами, з'ясовуючи там становище українського жіноцтва до сучасних подій у світі, а зокрема у поневоленій Україні; 4) напологливо продовжувати працю в українській родині, серед української дітвори і молоді, в на-

На теми дня

ших церквах і суспільних організаціях — змагаючись в них за українську духовість та зміцнюючи їхню відпорність на всі небезпеки впливу нашого оточення та віддалення від українського материка..."

Дехто з наших людей жартує на тему „Року Жінки". Нема причини до насмішок та жартів. З ходом часу й подій виринають нові течії, нові ідеї, нові глибокі суспільні процеси. В історії людства були періоди, коли жінка була невільницею, були й періоди, в яких у деяких народів жінки правили з диктаторськими правами. Самі жінки мали в різних часах і народах різні погляди на свою ролю. Французькі жінки довго не приєднувалися до руху „суфражеток" тому, що вони тямили часи Людовиків, коли жінки, не маючи формальних і офіційних рівних з мужчинами прав, насправді керували всіма державними справами. Але й вони не задовольнились своїми посередніми впливами на хід суспільних і державних справ. Швайцарія була останньою европейською державою, в якій після кількакратних невдачних плебісцитів — врешті визнано за жінками право голосування в усіх тамошніх кантонах. Сьогодні, коли жінки займають найповажніші місця в міжнародній науці і цілому ряді держав стоять при їхній кермі, смішно й говорити про „нижчість" і „нерівність" жінки, дармащо все ще діється жінці несправедливість і кривда у винагороджуванні її праці, хоча жінка має ту саму, чи й вищу освіту за мужчину, і виконує дану працю чи не краще, як мужчина.

Проголошення Секретаріятом СКВУ Року Української Жінки — це добра ідея і добра подія, яка повинна причинитися до більшої активізації українського жіночого світу. В університетах і коледжах помітне цікаве явище: тамошні українські студентські громади здебільша опановані дівчатами. Українські молоді жінки виявляються більш зацікавленими українськими громадськими справами, але й наукою та студіями різних ділянок українознавства, як їхні ровесники мужчини. Це дуже погано свідчить про сучасну чоловічу молодь, але й дуже добре про жіночу. На різних наукових та літературних і журналістичних панелях виступають молоді освічені жінки, які породжують подив у слухачів рівнем своєї освіти, свого ентузіязму і всієї своєї духовости. Рік Української Жінки повинен дати їм поштовх до дальших студій, до дальшої праці над собою, до ще більшої своєї активности в науковому і загальногромадському житті. Цікава подробиця: в теперішньому партійно - політичному розпорошенні перед ведуть — мужчини, а не жінки. Може би жінки взяли ініціятиву в заходах над оздоровленням цієї нездорової атмосфери і цілої одної ділянки українського вільного життя?! І може б жінки, — матері, дружини, дочки й сестри — зліквідували те жалюгідне явище, що в усіх наших молодечих організаціях охоплено тільки яких 10 відсотків всієї нашої існуючої молоді?! Хто має вписувати наших дітей і нашу молодь до молодечих організацій та до шкіл українознавства, як не жінки, коли чоловіки ставляться до цих справ байдуже?!

✝

Д-р Іван Заваликут

Кол. посол УНДО до Варшавського сойму, піонер УККА — помер у Сиракюзах

21 березня помер на серцевий удар на 91-му році життя д-р Іван Заваликут, колишній адвокат у Західній Україні та у двох каденціях посол від Українського Національно - демократичного Об'єднання (УНДО) до Варшавського сойму. Д-р Іван Заваликут ніколи не займався „високою політикою" і не був типом політика, зате типом невтомного громадського діяча — патріота, організатора народньої маси. Таким він став після невдачі українських Визвольних Змагань, в яких брав активну участь у рядах УГА, працюючи спершу в Копичинецькому, опісля Станиславівському повітах у Західній Україні, та таким був у таборовій еміграції в Ельманґені в Німеччині і таким був, переселившись в 1950 році на американський континент. Для нас д-р Іван Заваликут став дорогим, він негайно включився в Америці в працю Українського Конґресового Комітету ще за першого директора її централі у Ню Йорку, Юліяна Ревая, та разом із п. Ст. Шепелявим із Боффало роз'їздив по всій Америці — організуючи місцеві Відділи УККА. Покійний д-р Іван Заваликут — активний, здисциплінований громадянин, визнавав завжди тільки конструктивну ділову працю, — цурався фрази і демагогічної полеміки, мав свою критичну думку про різні негативні явища української дійсности, але був справжнім демократом, що визнавав волю більшости. Господь дав йому довге життя, проте його відхід був болючим ударом для всієї української спільноти в Америці та зокрема для Українського Конґресового Комітету, який зберіг і зберігатиме вдячну по ньому пам'ять.

Рочестер

23го лютого ц. р. відбулися тут Загальні Збори місцевого Відділу УККА. Зборами проводили: Михайло Єйма — голова та Василь Базюк — секретар. Після звітів управи та обговоренню ряду питань загального і громадського-суспільного характеру та після уділення абсолюторії уступаючій управі, обрано одноголосно нову управу Відділу в такому складі: адв. Вілліям Андрушин — президент, Роман Куціль — діючий голова, інж. Роман Кузиляк — секретар, Валентина Макогон - секретар, Іван Водчар — касир, п-ні Нуся Филип, Євген Кулик — культ-освітні референти, д-р Степан Чорний — референт шкільництва, Богдан Лялька — реф. молоді Микола Гузоватий — реф УНДому, Анатоль Коба — господар. Члени управи п-ні Тана Гринишин, проф. Володимир Пелишинко Волод. Гумкевич, д-р Богдан Гуран, Іван Олексин, Микола Єйма. Збірщики УНФонду: Дмитро Рудий, Григорій Маньяк, Іван Лучканич. Контрольна Комісія: Михайло Мельничівський, Михайло Лялька, Володимир Гаврилка. Громадський Суд: проф. Борис Губка, Михайло Єйма, адв. Богдан Венецьзанський.

Конґреси американських українців

Перший Конґрес: 24 травня 1940-р. у Вашинґтоні, 805 учасників з 168 місцевостей. Прийнято засадничу деклярацію в справі прав України до власної державности та проти поневолення її Московщиною.

Другий Конґрес: 22 і 23 січня 1944 р. у Філядельфії. 235 делеґатів. Рішено заснувати власний англомовний журнал „Український Квартальник".

Третій Конґрес: 31 травня і 1 червня 1946 у Вашинґтоні, 322 делеґатів. Прийнято проєкт статуту Українського Конґресового Комітету.

Четвертий Конґрес: 5 і 6 листопада 1949 у Вашинґтоні. 308 делеґатів від 472-ох організацій. Встановлено Український Народний Фонд.

П'ятий Конґрес: 4-6 липня 1952 у Ню Йорку. 799 делеґатів від 595 організацій, крім 36-ох членів Ради Директорів.

Шостий Конґрес: 28 - 30 травня 1955 у Ню Йорку. 430 делеґатів та 35 членів Ради Директорів.

Сьомий Конґрес: 21-23 лютого 1959 у Вашинґтоні. 292 делеґати і 39 членів Ради Директорів.

Восьмий Конґрес: 12-14 жовтня 1952 у Ню Йорку, 295 делеґатів і 44 члени Ради. Постанова про право представництва на Конґресах також делеґатів від платників УНФонду.

Дев'ятий Конґрес: 7-9 жовтня 1966 у Ню Йорку. 465 делеґатів плюс 52 члени Ради Директорів. Різкі міжпартійні суперечки та заява деяких членів УККА про відмову в дальшій активній співпраці.

Десятий Конґрес: 24-26 жовтня 1969 у Ню Йорку, 439 делеґатів плюс 71 член Ради Директорів.

Одинадцятий Конґрес: 6-8 жовтня 1972, Ню Йорк (Комодор). 510 делеґатів і частинна консолідація. Великий панель молоді.

ПРО КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ СВЯТКУВАННЯ 200-РІЧЧЯ ЗСА

З ОБІЖНИКА ЦЕНТРАЛІ УККА

З Централі УККА відійшов до Управ усіх Відділів УККА Обіжний лист ч.30/XI, в якому повідомляється про створення 1 березня 1975 Українського Крайового Комітету 200-річчя Америки. В обіжнику звертається увагу, що „створений Крайовий Комітет відтепер буде репрезентувати українську етнічну групу в загально - американських святкуваннях та координуватиме українську участь у тих святкуваннях у всеамериканському засягу по стейтах і містах." Пригадується, що в склад Крайового Комітету були обрані такі особи: Й. Лисогір, Т. Шмагала, В. Бакад, А. Драган, І. Винник, Я. Гайвас; д-р С. Курилас, д-р І. Скальчук, д-р Б. Футей, др Ю. Куляс, проф. І. Телюк, д-р І. Козак, І. Базарко та до нього вже ввійшли 3 представниці жіночих організацій, а саме Хр. Навроцька — СУА, Ст. Букшована — ОДВУ і Д. Степаняк — ОЖ ОЧСУ, а мають вже ввійти представники молодечих і професійних організацій. Діловий

Комунікати

Комітет відбув вже дві наради та вирішив низку справ, як рівнож розподілив різні функції між членами Комітету.

Обіжний лист Централі УККА звертається до кожної Управи кожного Відділу УККА „з проханням подбати про якнайскорше заснування у Вашій місцевості або окремого Комітету для відзначення 200-річчя Америки, або перебрати ту функцію на себе, приділивши окремим членам Управи спеціяльні завдання, які відносяться до цього святкування." „Масова участь — говориться в дальшому у тому Обіжнику — дасть нашим виступам потрібний розмах і величину та підкреслить вагу і спроможність нашої громади в ЗСА, що великою мірою буде підставою нашого розвитку . . ." „. . . Ініціятори заснування місцевого Комітету повинні запросити на Збори всі Товариства. Вийнятком тільки є антиукраїнські . . . та антинародні комуністичні і промосковські згуртування. Ініціятиву скликання повинен виявити місцевий Відділ УККА, а коли така вже є, підтримати її. Досвід нам каже, що такі збори слід добре підготовити . . ."

Просимо Вас дуже (кажеться в обіжному листі) — не баритися з відповіддю на оце письмо. Повідомляйте нас про свою працю, подавайте свої суґестії, утримуйте з нами якнайчастіший і якнайтісніший контакт!

Всю кореспонденцію в тій справі пересилайте на адресу УККА: 302 Вест 13 вулиця, Ню Йорк, Н.Й. 100 14.

За Український Крайовий Комітет підписали:

Йосиф Лисогір — голова
Іван Базарко — секретар і
Ярослав Гайвас — орг. реф.

УККА ПРИЗНАЧИВ 5,000 ДОЛ. НА ПОЧАТКОВІ ВИДАТКИ КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКИ

12 квітня ц. р. відбулися в Джерзі Сіті чергові наради Крайового К-ту 200-річчя Америки, на яких головував Й. Лисогір та секретарювала п-і Стефа Букшована. Доповнено Комітет делеґатами УРСоюзу в особах Е. Попіля і д-ра Л. Романюка. Про пляни Видавничої Комісії реферував Я. Гайвас. Він поінформував теж, що в Детройті створено з'єднаний Комітет під головуванням Марусі Бек. Мґр І. Базарко інформував про заходи відбути наради з обома Митрополитами наших традиційних Церков. Заторкнено справу Почесного Комітету. Фінансовий референт мґр І. Винник інформував про плян видати відповідні жетони, розіслати збірковілисти і шукати інших грошових джерел. Покищо — він, як голова Контрольної Комісії УККА, подав до відома, що УККА призначив 5.000 дол., які покриють початкову видатки Комітету. Докладний звіт з тієї довгої, ділової наради принесла „Свобода", ч. 75 з 18 квітня ц. р.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ УККА В БОФФАЛО

13 квітня відбулися у Боффало Заальні Збори Відділу УККА, яким проводила Президія у складі осіб: д-р Олександер Плешкевич — голова, Василь Райца — заступник, Татяна Душенко і Теодор Лехман — секретарі. У почесній Президії засіли проф. Андрій Мороз і Василь Шарван. На внесок голови Номінаційної Комісії Тадея Михаськова обрано нові керівні органи у такому складі: голова Василь Шарван, заступники — о. шамб. д-р Павло Івахів і д-р Андрій Дякун, секретар — Марта Гаврилюк, фінансовий референт Михайло Месняк, організаційно - програмова комісія — Ігор Макух і Олег Борачок, референт шкільництва — Неоніля Стецьків, референт молоді — Діяна Райца, референти УНФ — Василь Пристайко і Дмитро Мацьків, вільні члени — Оксана Бережницька, мґр Іван Рішко, д-р Богдан Гарасим, мґр Птеро Пуцак, д-р Олександер Плешкевич, Тадей Михаськів. Контрольна комісія: Петро Похищук — голова, Юліян Коссовський, Богдан Мороз — члени. Товариський суд: мґр Маріян Моровевич, — голова, д-р Ігнатій Метіль, Юліян Конотопський — члени.

Про правопорядок у громаді

В обіжному листі Централі УККА ч. 31 - XI до Управ Відділів УККА, що його підписав екзекутивний директор Іван Базарко, говориться про „Затримання правопорядку в наших громадах." На вступі пригадано там, що в Обіжному листі ч. 23 з 4-го листопада 1974 п.з. „У власній справі" Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки зверталася до Управ Відділів УККА з проханням керуватися в своїй діяльності виключно директивами Екзекутиви та її Головної Канцелярії в Ню Йорку. Той обіжник мав на меті привернути правопорядок, встановлений у понад 35-річній праці УККА.

„На жаль — говориться дальше у тому Обіжному листі — . . . шптаною чи писаною в деяких часописах пропаґандою деякі особи стараються підорвати авторитет Українського Конґресового Комітету Америки. На тому місці хочемо ствердити, що ми не є проти критики поодиноких дій УККА, ми не можемо заборонити інших поглядів на деякі проблеми нашого громадського життя, які не є панівні в керівних органах УККА. Ми є переконані, що різноманітність поглядів і думок є виявом демократичної системи, в якій ми живемо, але меншість не може диктувати більшості і накидати їй своїх думок.

. . . Консолідація української громади в ЗСА на базі Українського Конґресового Комітету Америки в часі свого 35-тилітнього існування переходила різні етапи, вона не була ідеальною, вона не є такою і тепер, але всі ми є горді з того, що наші попередники створили в 1940 році установу — Український Конґресовий Комітет Америки —, в якому співпрацюють різні люди, не дивлячись на їхні конфесійні, політичні чи професійні погляди, не дивлячись, чи вони є тут роджені чи давно прибулі, не дивлячись, з яких територій України вони переїхали до Америки . . .

. . . Сьогодні ще раз, як і в листопаді минулого року — звертаємося до Хвальних Управ Відділів Українського Конґресового Комітету Америки з проханням не приймати протекторатів над різними імпрезами, які плянуються в терені, без виразної апробати Централі УККА, як також не переводити жадних фінансових збірок без виразного доручення Централі УККА.

. . . Рівно ж ми інформуємо Вас, що Комітет Оборони Валентина Мороза у Вашинґтоні звернувся до Канцелярії УККА із проханням поінформувати Хвальні Управи Відділів УККА, що він видав тисячі афішів із портретом В. Мороза, які плянує поширити у всіх місцевостях Америки, в найбільш доступних для людського ока місцях. Управи Відділів, які бажали би такі афіші одержати, повинні звернутися на адресу Комітету:

Committee for the Defense
of Valentyn Moroz,
P.O. Box 40121
Palisades Sta.
Washington, D.C. 20016
Tel.: (202) 726-6532.

УККА спонзорує турне Візантійського хору з Голляндії

Український Конґресовий Комітет переговорював і договорився з відомим Візантійським Хором, одним із найкращих у вільному світі українських чоловічих хорів, який складається з самих голляндців, чужинців, які захопилися українською піснею і вивчили українську мову настільки, що стали українськими співаками. Великі посередницькі послуги в цій справі віддав славетній наш співак - бандурист Володимир Луців, замешкалий постійно в Англії, який їздив кількакратно до Голляндії, щоб особисто устійнювати подробиці. Його останній лист до екзекутивного директора УККА мґра Базарка у цій справі був з Лондону 23 березня ц. р., в якому він потверджував, що „все іде своїм порядком і працюю, щоб усе вийшло якнайкраще", просив деяких подробиць щодо виступів хору в окремих містах та дякував за „ділове і надзвичайно прихильне" ставлення дир. І. Базарка до цієї справи. Турне Візантійського Хору буде відбуватися в часі від 22-го жовтня до 9 листопада ц. р. — докладний календар з усіма подробицями щодо місцевостей, часу, квитків і т. п. буде своєчасно проголошений у наших газетах в ЗСА й Канаді.

„КЕСАРОВІ РАБИ"

У „Християнському Голосі", Мюнхен, з 16 лютого ц. р. один із сеньйорів українських журналістів і публіцистів Зенон Пеленський помістив обширну статтю про російське православне духовенство, що його назвав „Кесаревими рабами". Нав'язуючи до одної пресової конференції Олександра Солженіцина у Цюріху та з дисидентської книжки „З-під брил" — Автор звертає увагу на сутній зміст тієї книжки, яким є заклик до духового перердження суспільства під совєтським режимом, до відродження по лінії християнізму. Тут він запитує „якого християнізму" та пригадує, що Православна Церква в Росії завжди стояла на

Оком по газетах

послугах не догм християнської віри, не правд, ширених Христом, а на послугах поліційного режиму — спершу царської, тепер большевицької імперії.

„... Зокрема: ніколи ця Церква, у протилежності до Католицької, не станула на прю із світською імперією, не видвигнула постуляту не тільки релігійної, але на значних відтинках також моральної, соціяльної, виховної автономії. Відома на Заході так звана „Боротьба Церкви з Державою" не завжди була „трагедією". В історичних підсумках вона була чималою і благодаттю. Вона створила не тільки вільну Церкву, але й вирішальною мірою також вільну европейську людину. „Богу — боже, кесарю — кесареве". В Москві перемогла теза: „усе кесареві". Держава арогувала собі тотальне право на володіння людиною, але й володіння над її вірою, також над її священиком. Так виникли священики „Кесареві раби"...

Ці й інші наступні мудрі завваги про рабський характер московської Православної Церкви дістали ще одно потвердження — недавньою подорожжю московських та між ними і деяких „українських" (в лапках) православних владик із СССР, які прибули на американський континент з доручення від апарату поліції і пропаґанди — їхати, виступати й промовляти не як висланники Христової Церкви, а власне як політичні висланники атеїстичної, ворожої кожній Церкві імперії. Проти такої місії і такої пропаґандивної подорожі псевдо - владик протестував і Український Конґресовий Комітет Америки.

НОВОВИБРАНА УПРАВА ВІДДІЛУ УККА У НЮ ГЕЙВЕНІ, КОНН.

на Загальних Зборах 5 квітня 175 р.

Д-р Михайло Снігурович — голова, проф. Іван Телюк — заст. голови,д-р Ярослав Туркало — заст. голови, Гнат Андрусишин — секретар, сотн. Іван Стратичук — скарбник і реф. УНФ, пані Софія Данко, Степан Посполита і Іван Румак — члени Управи. Контрольна комісія — дир. Микола Кошак, Михайло Пуцкар і Василь Гачкевич. Товариський суд — мґр Олег Микитей, Григорій Гіна і мґр Михайло Бойко.

Добрий почин у Чикаґо

Щоб зберегти український характер центральної дільниці міста Чикаґо, де знаходяться українські церкви, крамниці, молодечі організації, школи і різні наші установи, та щоби об'єднаними зусиллями піднести стан українського шкільництва у тій дільниці міста, з ініціятиви Управи Відділу УККА відбулася 13 березня ц. р. нарада представників всіх існуючих у Чикаґо шкіл українознавства, виховних садочків та батьківських комітетів. На тій нараді рішено створити при Відділі УККА Раду українського шкільництва, до якої будуть входити представники всіх шкіл усіх типів і ступнів, включно з ус-

У громадах

тановами, що турбуються українськими студіями в середніх і високих школах. Про цю нараду і її вислідн Відділ УККА у Чикаґо проголосив обширний Комунікат, що його підписали за Управу Відділу УККА д-р Юліян Куляс — голова, і Михайло Панасюк — заступник голови, та крім того: за цілоденну школу при катедрі св. Миколая пані Ю. Назаревич; за школу при соборі св.св. Володимира і Ольги — Василь Іващук; за школу при церкві св. Йосифа — Ірина Дмитерко і Юрій Гоєвич; за школи Учительської Громади — Микола Губчак, Василь Дзуль і Василь Шуя — учительський склад; Лука Костелина і Любомир Сурівка за Батьківський Комітет тієї школи; за школу при Євангельсько-баптистському Об'єднанні — пастор І. Полiщук; за садочок СУА — Дона Дика; за дошкілля СУА — Л. Хойнацька; за Комітет сприяння українським студіям в Іллиной — Д. Григорчук і Мирослав Семчишин; за Українські Педагогічні Курси ім. Петра Могили — професори М. Семчишин і В. Маркусь.

Таким чином на терені міста Чикаґо переведено повну консолідацію всіх тих установ і діячів, які активно турбуються українським шкільництвом, з відкиненням та промовчанням всіх дотеперішних розбіжностей. Це дуже гарний і добрий почин, це доказ здорового і конструктивного підходу до цієї найболючішої справи, якою є наша молодь, наша школа. Така консолідація і координація праці повинна би відбутися скрізь у тих містах, де ще її нема.

Філядельфія

Вже у попередньому числі „Конґресових Вістей" було повідомлення, що у Філядельфії відбулися 16 лютого ц. р. Загальні Збори тамтошнього Відділу УКА, на якому — на місце дотеперішнього голови д-ра Івана Скальчука, який рішуче зрікся далі займати те становище — обрано проф. д-ра Петра Стерча. Тепер подаємо докладний склад всіх керівних органів Відділу УККА у Філядельфії проф. д-р Петро Стерчо — голова, д-р Ярослав Бернадин — перший заступник голови і пресовий референт, інж. Михайло Нич другий заступник голови і референт зовнішніх зв'язків, мґр Іван Скочиляс, третій заступник голови і референт УНФрнду д-р Микола Ценко, четвертий заступник голови для спеціяльних справ інж. Методій Борецький, пятий заступник голови Роман Савчак — секретар, Борис Прокопович — англомовний секретар, дир. Іван Шаран — касир і директор канцелярії, д-р Наталія Пазуняк — культурно - освітній референт, мґр Володимир Яців — організаційний референт д-р Володимир Чума — суспільна опіка, Михайло Ковальчин — імпрезовий референт, інсп. Микола Алексевич—комбатанти, мґр Уляна Мазуркевич, п-і Ірина Скульська і Дзвіня Швед — чужомовна преса і Комісія Комітету Оборони Мороза, Петро Ґенгало — координатор оборони людських прав і допомоги політ. в'язням. Вільні члени: Наталя Лопатинська, Роман Кравців, Петро Тарнавський, інж. Володимир Качор, д-р Теодозій Онуферко, Іван Гош і Степан Волянюк. Крім вичислених, членами Управи є представники слідуючих організацій: Пласт, Студенська Громада, СУМА, ОДУМ, ОМУС, ТУСМ і ЗАРЕВО.

Контрольна Комісія:
Д-р Іван Скальчук — голова, д-р Олександер Білик, о. мітрат Степан Біляк, Мирон Ганушевський, Роман Гевко, Микола Бачара і Михайло Кічула.

Громадський Суд:
Проф. д-р Богдан Гнатюк — голова, д-р Богдан Геврик, Віталій Трипупенко, Володимир Зуляк, Микола Припуляк.

Комісія УНФонду:
Мґр Іван Скочиляс — голова, Петро Тарнавський, мґр Володимир Яців, д-р Богдан Сілецький, Василь Колішко, п-і Наталія Лопатинська, Василь Тисак, Іван Кніґницький.

Джерзі Сіті

23 березня ц. р. відбулися Загальні Збори Відділу УККА в Джерзі Сіті, на яких вже 9-ий раз переобрано на голову д-ра Євгена Котика. Проводив Зборам ред. Антін Драган, секретарював проф. Евстахій Ясеньовський. У почесній Президії засів екзекутивний директор УККА мґр Іван Базарко, який назвав Джерзисітський Відділ УККА — „зразковим". Крім голови д-ра Є. Котика звітували: заступник голови і референт зовнішніх зв'язків Володимир Білик, секретар Франц Колодій, скарбник Степан Миколишин, ствердивши, що Відділ в звітовому часі мав 4.928.00 долярів прибутків і 3.478.00 видатків, при чому своєю збіркою Народного Фонду зайняв дев'яте місце між усіми Громадами. Звітування закінчив культурно-освітній референт Іван Цьолко. Між успішними збірщиками Народного Фонду, крім Вол. Білика згадано з вдячністю Григорія Буру, Франца Колодія,

Хроніка

Миколу Петришина, Івана Цьолка та Ст. Миколишина і п. Жука та самого голову д-ра Є. Котика. За Контрольну Комісію звітував Володимир Карий, ствердивши прикладне книговедення та запропонувавши абсолюторію Управі з признанням і вдячністю за прикладну працю.

Мґр Іван Базарко, привітавши збори від Централі УККА, вказав на внутрішні і зовнішні потреби нашої посиленої громадської активности — захоронити себе перед асиміляцією та змобілізувати всі наші духові і матеріяльні ресурси для оборони сьогодні тотально загроженого комуно — російським етноцидом українського народу.

На пропозицію Номінаційної комісії нову Управу Відділу УККА в Джерзі Сіті обрано в такому складі: д-р Євген Котик — голова, Володимир Білик — заступник голови, Антін Шубак — секретар, Степан Миколишин — скарбник, пані Євгенія Рубчак — Євсен — культурно-освітній референт, Петро Палка — господарський референт та члени Управи: сотн. Ол. Демченко (почесний член), Є. Ясеньовський, Клявдія Силак, І. Шевчук, Гр. Бура, Ю. Ференцевич, Ст. Островський, М. Петришин, Д. Вох, П. Левко, В. Бойко, А. Мазур, І. Вішко, Т. Кахниц та І. Цьолко. Контрольна Комісія: Володимир Карий, Франц Колодій і Мих. Гайдук. Товариський Суд: А. Драган. І. Кравчук і К. Салюк.

Збори доручили новообраній Управі в можливо найкоротшому часі скликати окремі громадські наради представників усіх місцевих організацій для оформлення місцевого Українського Комітету 200-річчя Америки.

Появилося чергове число „Континенту" з українськими матеріялами

Париж. — Вже вийшло з друку чергове, 3-те число російського літературного, суспільно-політичного і релігійного журналу „Континент", в якому опубліковано у частині „Східньоевропейський діялог" есей Валентина Мороза „Хроніка опору" та авторизований текст виступу Верховного Архиєпископа кардинала Йосифа Сліпого на Синоді католицьких єпископів в жовтні минулого року з обороною української Церкви під заголовком „Де знайти справедливість?" з передмовою Домініка Моравського, кореспондента польського журналу „Культура" в Римі. На верхній обкладинці журнала графія Валентина Мороза за тюремними гратами.

На окрему увагу у цьому числі журналу заслоговує розповідь угорського лікаря Франца Варконі-Лебера про повстання у Кінґірському концтаборі в травні-червні 1954 року з участю в'язнів-українців. Д-р Ф. Варконі-Лебер сам був в'язнем совєтських концтаборів упродовж десяти років з 1945 по 1955 рік. Подібно як у перших двох числах, „Континент" має відділи: літературний, „Росія і сучасність" та „Захід-Схід". „Континент" видають російські дисиденти, які тепер находяться поза кордоном СССР, а співробітниками є автори-дисиден-

ДО ДЖЕРЕЛ ІНТЕРВЕНЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

проголосив республіку, а себе — її президентом.

Маючи повну американську підтримку, Дієм методами, які щораз більше викликали спротив населення, будував свою систему. А до того він рішуче відмовився від переведення в життя ухвал Женевської конференції, головно коли йшлося про загально-в'єтнамські вибори й створення одного В'єтнаму.

В країні почалися ферменти, неспокої, почалася партизанська війна, в яку не відразу включилися комуністи. Щойно в 1960 р. ганойський уряд проголосив офіційну підтримку повстання, яке з цього часу за його й інших комуністичних держав допомогою щораз більше заливало країну.

Американцям не залишалося нічого іншого як консеквентно зміцнювати свою активну участь, — число дорадників з п'яти сот дійшло до 12,000 і „уживття зброї тільки у власній обороні" дійшло до велетенської армії (більше півмільйона вояків) і небаченого дотепер у світі масивного бомблення.

До людей доброї волі

При Українській Вільній Академії Наук у ЗСА існує з 1950 року Фонд допомоги українським ученим ім. Дм. Дорошенка.

З 1965 року Фонд притягнув до своєї праці більше число осіб заінтересованих в цій гуманітарній установі; він розвинув ширше свою діяльність. Маштаби діяльности Фонду і, звичайно, одержані матеріяльні засоби були значно скромніші ніж відповідні організації у письменників „Слова" або російського „Нового Русского Слова". Для одержання потрібних засобів, щоб допомогти науковцям, улаштовувалися концерти й посилалися заклики від Фонду з проханням підтримати потребуючих. На заклик відкликалися з пожертвою не тільки пенсіонери, посилаючи 3-5 долярів, але й наші вельмиповажані лікарі з Мангатену, Брукліну, Філядельфії з щедрою пожертвою.

Найбільше допомоги було приділено в 1968 році — 654.68 дол. (Вісті, УВАН, ч. 1,1970 стор. 60-62).

Фонд допомоги посилав в різні країни невелику грошову допомогу двічі на рік: на Різдвяні Свята та на Великдень в розмірі 20-25 дол., в разі негайної потреби й 50.; деяким хворим особам щомісячно. Фонд допомагав науковцям в Аргентині, Франції, Німеччині, Чехо-Словаччині та Північній Америці.

До складу 17-20 осіб, які регулярно одержували допомогу, входило 4-5 осіб, які ще працювали як науковці, а решта були члени родини померлих.

Ця невеличка допомога в 20-25 дол. не тільки трохи доповнює їх життя в Европі, але має й моральне значення. Людей, що працювали на користь науки для українського народу не забули, їх згадують з пошаною і не забувають.

В 1974 і початку 1975 року для Фонду склалися нещасливі обставини — Фонд не міг організувати ні концертів, що принесли б прибутки, ні післати заклики-прохання своїм жертводавцям — присилати свої пожертви.

Через те Фонд допомоги ім. Дм. Дорошенка звертається до людей доброї волі — допомогти українським науковцям одержати невеликі грошові подарунки.

Адреса Фонду:

The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S. Inc., 206 West Etreet, New York

У листі чи на конверті просимо написати: „На Фонд Д. Дорошенка". Пожертви на Академію мають податкові пільги — текс-Екземт.

Наталія Осадча-Яната

Проща до Риму, до Жировицької Божої Матері з приводу Святого 1975 Року

Вже давно з патріяршої канцелярії заповіджено, що заходами Блаженнішого Патріярха Української Католицької Церкви Кир Йосиф I, Кардинала Сліпого заплянувано з приводу Святого Року паломництво до Жировицької Божої Матері й рівночасно „Українські Дні" в Римі, в днях 10 до 20 липня цього року. Тому всі українці, що плянують вибратися на прощу до Риму з приводу Святого Року повинні їхати в цьому часі, коли відбудуться „Українські Дні" з багатогранною програмою.

Наша молитва під час прощі Святого Року у Вічному Місті, де будуть сотні тисяч інших прочан повинна бути спільна з нашим Блаженнішим Патріярхом, всіма Владиками і священиками.

Ми повинні пам'ятати слова, що сказав митрополит Філарет, екзарх московського патріярхату України, що український народ „не бажає собі власної" української церкви! Українці, що живуть у вільному світі, повинні не тільки словами, але й чином доказати, що це чиста лож і довести, що український народ бажає мати свою незалежну від нікого Українську Церкву, але московські вожді і московський патріярх Пімен, а перед ним Алексей ліквідували Українську Православну і Українську Католицьку Церкву і сьогодні забороняють їх віднову. Цього український нарід в Україні сказати не може, тому це є нашим святим обов'язком зробити це тут у вільному світі, а зокрема під час паломництва у Вічному Місті — Римі.

На заклик Блаженнішого Кир Йосифа повинні відгукнутись масово, а в першу чергу, цей заклик повинні піддержати і заохотити мирян владики і священики. Це і ще раз повинні кликати і підкреслювати, щоби українські прощі до Риму миряни плянували на місяць липень, коли відбуватимуться „Українські Дні".

В такій ситуації ми не повинні плянувати жадних інших прощ до Риму ні перед, ні після липня, але виключно на час „Українських Днів" бо це послабить плян Блаженнішого Кир Йосифа. Тим більше таких прощ не повинні плянувати й влаштовувати наші священики, тоді, коли Голова нашої Церкви заплянував на окреслений час, з ціллю, — зазначити у Римі нашу присутність у Святому Році. Це завваження слід трактувати не у формі заборони, але остороги, щоб не розпорошувати наших сил тоді, коли нам треба стати всім разом.

У зв'язку зі заповідженою прощою до Жировицької Божої Матері з приводу Святого Року й „Українськими Днями" церковний хор при церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку при співпраці Відділу Товариства за Патріярхат в Ню Йорку організують прощу до Риму літаком на поги ще згаданий час липня, щоб разом з нами Блаженнішим Патріярхом, Владиками і священиками занести спільні молитви за долю нашої Церкви на Україні й в розсіянні й український нарід. Всі, що бажають приєднатись до прощі до Риму, яка порівняльно дешева, повинні скоро надсилати свої зголошення на адресу української книгарні „Арка" в Ню Йорку або на адресу диригента хору в Нюарку М. Добоша.

Всі, хто може, відгукнімось на заклик Блаженнішого Патріярха Кир Йосифа I й привітаймо його у Вічному Місті під час прощі й „Українських Днів" у Римі.

Яр. Пастушенко

„ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької з Ню Йорку поставить народну драму в 5-ох відслонах „Ой не ходи Грицю" М. Старицького у Філядельфії. У п'єсі, яка відбудеться в неділю, 18-го травня ц. р. о год. 4-й по полудні в Зеллербах театрі (Анненберг Сентер 3680 Валнат вулиця) виступає гостинно Андрій Добрянський. Виставу спонзорує Український Студентський Клюб Пенсильвенійського університету. Квитки можна набувати в крамницях „Космос", „Оріон" і при касі театру.

ІВАН ФРАНКО І БРЕЖНЄВСЬКИЙ „ЕТАП"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

що про нього недавно писано в нашій еміграційній пресі, у „вСободі" з 25 січня, у „Новому Шляху" з 1 лютого ц.р. При цьому зменшення українських видань „компенсується" збільшенням російських видань. З огляду на загальне посилення русифікації культурного життя на Україні Москва не зробила вийнятку навіть для І. Франка, який у большевиків був досі в фаворі як, за їхньою клясифікацією письменників на „чистих" і „нечистих", „революційний демократ". Як відомо, імперіялістична Москва, ліквідуючи поневолені народи, нищить разом з іншими не тільки „революційних демократів", а й тих комуністів, що свого часу допомагали їй поновно завоювати їхні народи.

У моє завдання не входить докладний розгляд згаданого в цій статті видання — бібліографії Франкових творів. Я скажу тільки, що це всеобічно опрацьована бібліографія, яка охопила (за заголовками розділів) 1. збірки творів, 2. художні твори, 3. переклади художніх творів, 4. наукові та публістичні твори, рецензії, записи фольклорних матеріялів, 5. листи І. Франка, 6. видання творів І. Франка (посмертні, від 1917 до 1964 рр.).

Взагалі сказавши, без цього видання вже трудно повноцінно писати про багатющу Франкову спадщину і, навпаки, мавши цей довідник, можна упевнено братись за таку тему.

ВИЗВОЛЕНА ЖІНКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

півоборот до полудня і через грубі мури погрожувала п'ястуком в сторону Вороняк. „Я би далася йому поневіряти ціле життя! Чи я не знаю дороги до суду? Чи я не знаю, як з адвокатами говорити? Та-ж він щойно два місяці, як з Канади вернув. Я п'ятнацять літ його не бачила!".

Я вибухнула таким голосним реготом, яким мабуть ніхто до цього часу не зневажив повних гідности мурів золочівського суду. — „Такий сором, така ганьба", — Руда бичувала мене словами, мов батогом, як я скоро збігала сходами в долину. А гордість за мій жіночий рід розсаджувала моє серце мов динаміт.

(Кінець).

МУЗИЧНА КОНСЕРВАТОРІЯ ПІБОДІ

П'ятниця, 9-го травня 1975 р.

год. 8-ма вечора

— влаштовує —

РЕЧИТАЛЬ КАМЕРНИХ СОНАТ

у виконанні

Нестора Цибрівського

Віольончело

і

Орисі Цибрівської

Фортепіян

В програмі: Мендельсон, Рахманінов, Бетговен.

Заля Консерваторії

1 East Mt. Vernon Pl., Baltimore, Md.

Увага! Увага!

УЧАСНИКИ ЗИМОВОГО ПОХОДУ!

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

З приводу 55-річчя закінчення Першого Зимового Походу Армії УНР — заходами нашої Орденської Ради

У ПРОВІДНУ НЕДІЛЮ,

дня 11-го травня 1975 року

в год. 1:15 по полудні

на Українському Православному Цвинтарі СВ. АНДРЕЯ в С. БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

БІЛЯ ХРЕСТА-ПАМ'ЯТНИКА

буде відслужена

ТОРЖЕСТВЕННА ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ДУШ ПОЛЯГЛИХ І ПОМЕРЛИХ ЛИЦАРІВ — УЧАСНИКІВ ПЕРШОГО ЗИМОВОГО ПОХОДУ

Після Панахиди буде виголошене коротке слово.

До найчисленнішої участі сердечно запрошуємо всіх кол. учасників тієї славнопам'ятної баталії, всі Комбатантські, Молодіжні та інші Організації з прапорами, як і все Громадянство.

Приходьте всі, щоб гідно відзначити роковини однієї з найславніших перемог Української Зброї на шляху визвольної боротьби України, а заразом вшанувати Світлу Пам'ять її учасників, що виявили надзвичайно жертвенну любов Батьківщини, геройську хоробрість та подиву гідну самопосвяту у нерівній боротьбі за Волю!

ОРДЕНСЬКА РАДА ОРДЕНА ЗАЛІЗНОГО ХРЕСТА АРМІЇ УНР

Увага! Увага!

НЮАРК, ІРВІНҐТОН, МЕЙПЛВУД, ЮНІОН і ОКОЛИЦІ!

КОНЦЕРТ СЛАВНОЇ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

ім. Тараса Шевченка

Дир. ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ

— відбудеться —

в суботу, 17-го травня 1975 р., о год. 8-ій веч.

в Union High School Auditorium

North 3rd Street, off Burnett Avenue, Union, N.J.

КОНЦЕРТ ПРИСВЯЧЕНИЙ 60-ЛІТТЮ УСС-ів і 25-ЛІТТЮ СМЕРТИ ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ

Квитки до набуття:

Bamberger Theatre Ticket Service, 131 Market Street, Newark, N.J. Tel.: (201) 565-5174

Дніпро, 698 Sanford Avenue, Newark, N.J. Tel.: (201) 373-8783

Говерля, 1060 Springfield Avenue, Irvington, N.J. Tel.: (201) 374-5768

Базар, 1082 Springfield Avenue, Irvington, N.J. Tel.: (201) 374-6446

Головна Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ

та

З'ЇЗД ДЕЛЕҐАТІВ

З НАУКОВОЮ ЧАСТИНОЮ

— відбудуться —

в днях 23, 24 і 25-го травня 1975 року

в готелі „Амерікана" в Ню Йорку

при 7-ій Авеню та 52-ій вулиці

- НАУКОВА ЧАСТИНА З'їзду з признанням 12 кредитів відбудеться: в п'ятницю, 23 травня ц. р. від 6-ої год. веч. — 10.00 веч.; в суботу, 24 травня ц. р. від год. 7:30 ранку до 9:00 ранку та в неділю, 25 травня ц. р. від год. 1-ої по пол. до 6-ої веч.
- З'їзд Делеґатів відбудеться в суботу, 24 травня від 9 год. ранку до 6-ої год. веч.
- Бенкет і баль буде в суботу, в 7:00 год. веч., а в неділю в год. 7:15 веч. буде спільна вечеря з музикою.
- Вступи: Бенкет і баль 30.00 дол. від особи; студенти: бенкет і баль 15.00 дол. від особи, баль виключно $7.50 від особи. Вечеря в неділю — $18.50 від особи.
- Для громадянства вступ на наукову частину безплатний.

ЗАПРОШУЄМО ВСІХ ЧЛЕНІВ ТОВАРИСТВА ТА ШИРШЕ ГРОМАДЯНСТВО ВЗЯТИ УЧАСТЬ В ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАННЯХ.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ:

Д-р ТАРАС ПЕҐЕДИН, секретар — Д-р ЮРІЙ КУШНІР, голова

Зголошення на бенкет просимо пересилати до 18-го травня 1975 р.

Увага! Увага!

Філядельфія і околиця!

ЗАХОДОМ

ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

— відбудеться —

в суботу, 10 травня 1975 року в залі Дому УНСоюзу

при 5004 Н. Олд Йорк Рд., Філядельфія, Па.

СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КУРС

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

1. Значення вишколу секретарів-організаторів;
2. Діловодство секретаря Відділу та його обов'язки у відношенні до членів;
3. Як здобувати членів (психологія забезпеченевої акції);
4. Співпраця секретаря Відділу з Головною Канцелярією УНС;
5. Наш „товар" — роди забезпечення;
6. Національна роля УНСоюзу в минулому і сучасному.

Доповідачі під час курсу:

ВОЛОДИМИР СОХАН, гол. секретар УНС

СТЕПАН ГАВРИЩ, гол. організатор УНС

До участи в курсі зобов'язані всі відділові секретарі та урядовці. Також можуть взяти участь члени, які хотіли б активно працювати для Українського Народного Союзу.

Початок Курсу — 10-та година рано

Вечером, о год. 6-ій відбудуться Організаційні Наради всіх секретарів та урядовців Відділів Округи в часі яких буде

РОЗДАЧА ЮВІЛЕЙНИХ СОЮЗОВИХ ВІДЗНАК ЗА 1974 РІК

В часі перерви відбудеться

СПІЛЬНА ПЕРЕКУСКА

За Окружну Управу:

Петро Тарнавський, голова

Іван Данилівський, касир — Лазар Іващина, секретар

КОНЦЕРТИ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

ім. Тараса Шевченка

Диригент — ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ

PITTSBURGH — Субота, 10 травня 1975 р., 8:15 веч., Carnegie music hall, 4400 Forbes Avenue, Oakland;

BUFFALO — Неділя, 11 травня 1975 р., 2:30 по пол., Dnipro, 562 Genesee Street;

ROCHESTER — Неділя, 11 травня 1975 р., 8:30 веч., Benjamin Franklin Senior H.S. Auditorium, 950 Norton Street;

SYRACUSE — Понеділок, 12 травня 1975 р., 7:30 веч., Bishop Ludden High School Auditorium, 815 Fay Road;

ALBANY — Вівторок, 13 травня 1975 р., 8:00 вечора, Chancellors Hall, 31 Washington Avenue;

TRENTON — Середа, 14 травня 1975 р., 7:30 веч., Junior Four High School Auditorium, Dayton & Lolor Sts.;

BALTIMORE — Четвер, 15 травня 1975 р., 8:00 веч., Maryland Historical Society Auditorium, 201 W. Monument Street;

PHILADELPHIA — П'ятниця, 16 травня 1975 р., 7:30 веч., Olney High School Auditorium, Front and Duncannon Sts.;

NEWARK — Субота, 17 травня 1975 р., 8:00 веч., Union High School Auditorium, North 3rd St. off Burnet Avenue, Union, N.J.;

NEW YORK — Неділя, 18 травня 1975 р., 4:00 по пол., High School of Fashion Industries, 225 W. 24th St.;

SCRANTON — Вівторок, 20-го травня 1975 р., 8:00 веч., Central H.S. Auditorium, 501 Vine Street;

HARTFORD — Середа, 21 травня 1975 р., 8:00 вечора, Bushnell Memorial Hall, 166 Vapitol Avenue;

BOSTON — Четвер, 22 травня 1975 р., 8:00 веч., Boston English High School Auditorium, 77 Avenue & Louis Pasteur St.;

MONTREAL — П'ятниця, 23 травня 1975 р., 8:00 веч., Salle Claude Champagne, 220 Avenue, Vincent. — D'indy;

SUDBURY — Субота, 24 травня 1975 р., 8:00 вечора, Fraser Auditorium, Laurential University;

TORONTO — Неділя, 25 травня 1975 р., 4:00 по пол., Queen Elizabeth Theatre, Exhibition Place.

Квитки вже тепер можна набувати в українських книгарнях та парафіях.

✝

В глибокому смутку ділимося тяжкою вісткою з нашими Друзями та Знайомими, що дня 2-го травня 1975 року на 83-му році життя, після довгої хвороби відійшла на Вічний Спочинок, наша Дорога МАМА, БАБУСЯ

бл. п.

ОЛЕКСАНДРА ДАНЧУК

ПАНАХИДИ відбулися 4-го і 5-го травня 1975 року о 8-ій год. веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН відбувся 6-го травня 1975 р. о год. 10-ій ранку з похоронного заведення Литвина до православної церкви св. Вознесіння в Мейплвуд, Н. Дж., а потім на цвинтар св. Андрея у Бавнд Брук, Н. Дж.

Нехай спокій буде для Неї вічно!

В глибокому смутку —

ОЛЕКСІЙ з дружиною НІНОЮ — син

МИХАЙЛО і АНДРІЙ — внуки

Замість квітів на свіжу могилу

СЛ. П.

проф. д-ра Василя Стецюка

складає разом з висловами щирого співчуття по утраті одного з кращих наших науковців суму 25.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА

УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

Джерзі Сіті, Н. Дж.

В. ЖАРСЬКИЙ, голова

М. ПЕТРИШИН, секретар — В. СЕМЧИШИН, скарбник

ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ УНР в БОФФАЛО, Н. Й.

з глибоким жалем подає до відома, що 24-го квітня 1975 року, відійшов у Вічність на 83-му році життя

Генерал-Хорунжий Армії УНР

ВОЛОДИМИР МАРКОВИЧ ГАРАСИМЕНКО

бувший Голова Т-ва та довголітній Голова Контрольної Комісії.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного висловлюємо щире співчуття.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

В СОРОКОВИНИ ДЕНЬ СМЕРТИ НАШОЇ НАЙДОРОЖЧОЇ МАМИ, БАБЦІ, СЕСТРИ і ТЕТИ

бл. п.

МАРІЇ ЛЕСЬКІВ-БУКАВИН

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в СУБОТУ, 10-го ТРАВНЯ, 9-та год. ранку, в Церкві РОЖДЕСТВА ПРЕЧ. ДІВИ МАРІЇ в НЮ БРАНСВІК, Н. Дж.;

в СУБОТУ, 10-го ТРАВНЯ, 7:15 год. ранку, в Церкві СВ. МИКОЛАЯ, ТОРОНТО, Канада;

в НЕДІЛЮ, 11-го ТРАВНЯ, 10:00 год. ранку в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Про молитви за світлу душі Покійної просять

ДІТИ і ВНУКИ

ЗВЕРНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

громадськість, замаскувати репресії, які діються для тотального тероризування громадян СССР, і затаїти від світу ґеноцид інакомислячих, що тут має місце.

2

Негідний торг свободою людини

Ми, яких тримають як „кримінальних злочинців", відчуваємо на собі другу кричущу і негідну в цивілізованому світі наругу над людською особистістю і її особистою свободою.

Не зважаючи на те, що для світу ми — кримінальні злочинці, нас систематично відвідують робітники КҐБ із спокусливими пропозиціями, гідними еспанської інквізиції: „Осудіть своє минуле і підете на волю". Такі „під'їзди" з боку КҐБ особливо стали частішими останнім часом.

А що, властиво, осуджувати? Що повинна, наприклад, осудити І. Сеник? Що, користуючись свободою слова, яка ґарантована не тільки конституцією, але і „Міжнародним пактом про громадянські і політичні права" (МПҐПП), вона писала і читала свої вірші? Тобто, вона повинна засудити те, що є невід'ємним правом людини — свободу слова. Іншими словами, відмовитися від своїх демократичних переконань. А хіба кримінальники мають якінебудь переконання?

Така торгівля людською свободою (схвалена найвищими інстанціями) з одного боку розкриває міт про відсутність в СССР політичних в'язнів, а з другого боку показує, наскільки тут потоптані права людини, бо людей переслідують за переконання. Треба їм тільки відмовитися від своїх переконань і їх звільняють із тюрми, як це було з Якіром, Красіном, Дзюбою й іншими „розкаянними грішниками".

Особливо зактивізувалися „торгівці людською свободою" тепер, коли обурення світової громадськости варварськими репресіями в СССР досягло свого апогею.

Деспотичній владі потрібно дискредитувати „політичних" перед світом, їй треба, за будь-яку ціну ввести в блуд Захід. Увести в блуд Президентів і Конгресменів, які вирішують питання про надання режимові СССР статусу упривілейованої держави у торгівлі, тобто признати його де-факто демократичною державою.

Не бажаючи випускати свої жертви, щоб не послабити режим тотального терору, керуюча еліта СССР у той же час намагається приспати світову громадськість і, звільнивши двох „засуджених", старається представити справу так, немов би в'язнів у СССР ось-ось збираються розпустити, немов би створено комісії для перегляду справ і т. д. Для цієї мети вивезених з Мордовії і тримається в місцевих тюрмах КҐБ — „кримінальники" Світличний, Чорновіл, Гель, Осадчий і ін. На місцях йшла посилена обробка над ними, з метою примусити їх „розкаятися".

Можливо цій же цілі служить перевід Н. Строкатої-Караванської в лікарню в місто Ростов-на-Дону.

Насправді ж ніяких полегш жертвам терору не передбачається. Урядовець Дуброалагу заявив про це Е. Кузнецову: „Будете сидіти до кінця строку". Знаючи, що право на особисті переконання є невід'ємним правом людини, юридично закріплене в МПҐПП, ми доводимо до відома Комітетові про ці кричущі наруги над правами людини і просимо піднести голос протесту проти чергових антидемократичних акцій, метою яких є оббрехати в'язнів, позбавлених всіх прав, а потім примусити їх „розкаятися", а також увести в блуд Захід, заколисуючи його чутками про швидке нібито звільнення невинно засуджених в СССР.

2-го Листопада 1974 р.

Шумук, Романюк, Курґик, Караванський, Саранчук

УЧИТЕЛІ ШКІЛ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кви Непорочного Зачаття на сході міста Детройту, о. Нестор Столярчук, парох української православної церкви св. Покрови в Савтфілд-Детройт, о. Сергій Федуняк, редактор радіогодини ОО. Василіян в Детройті, учителі не тільки зі східніх і середущих стейтів Америки — провінцій Америки-Канади, але й з далекого заходу північноамериканського континенту (Едмонтон, Саскатун, Вінніпеґ). Впали розмежування держав, поколінь, віровизнань, різних типів шкіл, різних родів студій. На конференцію прибув український учитель, який в трудних умовах діяспори турбується за душу української дитини, за збереження української субстанції.

Поглянувши на залі в часі нарад, ми завважували переважаючу більшість облич середнього і молодого поколінь, а познайомившись з учасниками, ми довідались, що між учителями були й ці з другого-третього поколінь, уродженці Канади, і ці, які прибули до цих країн по Другій світовій війні, юнаками чи дітьми, і ці, що за ними вже довгий педагогічний стаж. Хоч треба признати, що із тих останніх з'явились вже тільки одиниці.

Найвищі українські установи в діяспорі репрезентували: Світовий Конґрес Українців (СКВУ) — д-р Деніс Квітковський, Світову Координаційну Виховну Освітню Раду (СКВОР) — о. Тимотій Міненко, Світову Раду Дошкілля — мґр Ірина Пеленська, українське шкільництво Канади заступали: Централю Шкільних Рад Канади — голова д-р Борислав Білаш, державне шкільництво, в якому вивчають українську мову: Ксеня Турко — з рамени міністерства освіти Альберти, проф. Рома Франко, інсп. Іван Боднарчук. Делеґатами Шкільної Ради Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) були д-р Роман Дражньовський і проф. Степан Стецик (голова Шкільної Ради д-р Едвард Жарський не міг прибути із-за родинних перешкод), Шкільну Раду православного шкільництва Америки репрезентував інсп. Юрій Бобровський, Об'єднання педагогів Америки заступала голова — Юлія Назаревич, від українського католицького шкільництва Детройту делеґовано сестру Марію і сестру Миронію.

В програмі конференції відбулись дві пленарні сесії, але головна праця проводилась в дев'яти комісіях, що їх ціллю було оформити постійний провід цих комісій та винести рекомендації в справі програм навчання з узглядненням методики. Діяли такі комісії: дошкілля — керівник І. Пеленська, української мови для нижчих кляс — керівник Олена Дуб, української мови для середніх і вищих кляс — керівник Олександра Кисілевська-Ткач, української мови у Відділах для іншомовних дітей — керівник Віра Андрущків, української літератури — керівник д-р Євген Федоренко, історії — керівник проф. Михайло Смик, географії — керівник д-р Роман Дражньовський, культури — керівник о. Тимофій Міненко, вишколу вчителів — керівник Іванна Кучер.

У нарадах кожної із комісій брали участь представники Америки і Канади. Вони конфронтували навчальні програми обох країн та достосовували їх до типу школи і числа годин, призначених на навчання українознавства (8-ми кл. школи, 9-ти кл., 10-ти кл., 11-ти кл. і 12-ти кл.). Окремо відведено час на обговорення і можливості видавання підручників.

Подаємо важливіші рекомендації: а) Щоп'ять років перевіряти навчальні програми та доповняти їх новими матеріялами, б) для дошкільних кляс: виготовити навчальні програми, вживати методи, найбільш доцільні для українського національного виховання, широко стосувати технологічні посібники, в) при навчанні кожного предмету заставляти учнів якнайбільше говорити, звертаючи увагу на поправну вимову, г) в навчанні української мови на перший плян висунути мовлення, тобто вивчення розговірної мови за допомогою широко стосованих мовних вправ і гутірок (теми гутірок вже виготовлено для кожної кляси), ґ) у навчанні української літератури обмежити матеріял княжої і середніх діб до найважливіших постатей — творів, а в останній клясі кожного типу шкіл обов'язково ввести в навчальні програми твори Шести- Семидесятників з України і діяспори, д) у навчанні історії в нижчих клясах подавати тільки найважніші факти (передусім світлі), у вищих клясах можна звертати увагу й на неґативні сторінки і їх аналізувати, е) в навчанні географії особливо наголошувати фізичну і політичну географію, є) в навчання культури внести деякі відомості з археології і антропології, ж) у відділах для іншомовних дітей вести навчання у двох площинах: нормального і інтенсивного засвоювання української мови. Дітей із підвідділів інтенсивного навчання можна переводити до нормальних українознавчих шкіл, з) при навчанні історії, географії, культури узгляднювати сучасну проблематику, и) вже в цьому році започаткувати для учителів в крайовому чи радше в міжкрайовому рівні курси — семінари інформативно-методичного характеру.

В програму конференції встановлено доповідь мґр Дарії Якубович (Клівленд) п. з. „Нові засоби в навчально-виховному процесі сучасних шкіл". Беручи за основу методи навчання в американському шкільництві, прелеґентка висунула ряд тез: навчання сперти на фактах, які можна ствердити, програми складати за зацікавленнями учнів, стосувати навчання групами, бо сильніші індивідуальності тратять у традиційному збірному навчанні, знеохочуються до школи і відпадають.

Обрано постійний Педагогічний провід Шкільного Реферату у Світовій Координаційній Виховно-Освітній Раді: голова д-р Роман Дражньовський (Ню Йорк), 1-ий заступник — Тоня Горохович (Торонто) і 2-ий заступник — Фалина Любинецька-Кульчицька (Детройт); члени проводу: д-р Борислав Білаш (Вінніпеґ), проф. Рома Франко (Саскатун), о. Тимофій Міненко (Торонто), Юрій Бобровський (Ню Йорк), Іванна Кучер (Детройт), Юрій Любінецький (Лорейн), Юрій Микитин (Торонто).

Програмово - підручникова комісія Шкільного Реферату у Світовій Координаційній Виховно-Освітній Раді СКВУ: Дошкілля: голова — Маріянна Лісківська (Детройт), українська мова нижчі кляси голова Дарія Бродгед Гамільтон, (Канада), українська мова вищі кляси голова — Олександра Кисілевська-Ткач (Ню Джерзі), українська література голова — д-р Євген Федоренко (Ню Йорк), історія голова — Василь Верига (Торонто), географія голова — д-р Роман Дражньовський (Ню Йорк), культура голова — о. Тимотій Міненко (Торонто), українська мова іншомовних дітей голова — Олена Лісківська (Детройт).

Обговорено справу одного педагогічного журналу для Америки і Канади. Юрій Бобровський згодився зайнятись тією справою.

Спільна вечеря, в якій брали участь представники громадянства: духовенство української католицької і православної церков, УККА — Детройт-Схід, УККА — Детройт-захід, Т-во „Рідна Школа", Пласт, Батьківський Комітет Школи Українознавства на сході міста, — дала змогу запізнатись ширшій громаді з українськими педагогами у відпруженій атмосфері обмінятись думками. Програмою проводив ред. Кость Мельник. Господарем конференції було Т-во „Рідна Школа" — Детройт „Рідна Школа" — Детройт-схід.

Підсумовуючи перебіг конференції, хотіли б звернути увагу на такі додатні моменти:

Зустріч педагогів різних типів шкіл Америки і Канади була знаменитою нагодою не тільки для обміну думок на тему навчально-виховного процесу в українському шкільництві, але й дала широкий програмовий матеріял для вибору із нього найбільш доцільної тематики в навчанні під сучасну хвилю та запізнала учителів з різними підручниками обох країн.

Заступлення серед учительства різних поколінь причиниться до опрацювання однієї основної лінії навчання, хоч і в деталях достосованої до умов поселення в кожній країні.

3. Кроком вперед уважаємо зміну в програмах української мови у напрямі висунення на перший плян вивчення розговірної мови, як рівнож наголошення мовлення при навчанні інших українознавчих предметів. Це доведе до піднесення культури української мови, особливо серед молодого покоління.

4. Однозгідне рішення про введення в навчальні програми всіх предметів українознавства сучасної проблематики йде по лінії зацікавлення нашої молоді.

5. Устійнення навчальних програм приспішить працю нових, за сучасними вимогами складних підручників.

6. Вишкільно - методичні курси для вчителів причиняться до розв'язки проблеми нових учительських кадрів.

7. Оформлення Педагогічного Центру з програмово-підручниковою комісією завершило організаційну структуру шкільних справ в СКВОР-і.

Проте, не можна забувати й про те, чого ми ще очікували від цієї конференції:

1. Не був повідомлений про цю важливу подію в українському шкільництві загал нашого громадянства за допомогою преси.

2. Не було заступлене українське шкільництво західніх стейтів Америки (в Канаді кошти конференції частинно покрив Комітет Українців Канади (КУК).

3. Не була заступлена Шкільна Рада українських католицьких шкіл.

Конференція проходила під гаслом: „Як не ми, то хто? Як не тепер, то коли?" І з тією думкою кожен учасник повертався додому, що він є одним із тих „ми", — і він є одним із тих, що „тепер" прикладає свою працю і знання до оновлення всього нашого шкільництва.

Ф. Любинецька

ЧІЯНҐ ЧІНҐ-КУ ОБРАНИЙ ЛІДЕРОМ КИТАЙСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Тайпей, Тайван. — Тут відбулися збори партійного керівництва китайської націоналістичної партії, на яких головою Куомінтанґу, керівного тіла партії, обрано сина недавно померлого Чіянґ Кай-ші Чіянґа Чінґа-ку. У висліді постанови, винесеної на нараді, Чіянґ Чінґ-ку зосереджуватиме у своїх руках всі ці пости, які колись очолював його батько. Крім того він виконуватиме також функції прем'єр-міністра китайського націоналістичного уряду.

ТАРЗАН, Ч. 7296. Обговорюють долю Іта

Тепер, коли діти вже сплять, то я хочу обговорити з тобою, Тарзане, одну справу!

Напевно хочеш говорити про Іта, Петре!

Ти, приятелю, справді відгадувач думок!... Ми знаємо, що він обожає тебе і думає, що твоє життя в джунґлях є „одною безперервною пригодою"...

...Якою воно не є! У моїй юності я не мав вибору, а коли вже міг вибирати собі спосіб життя, то вже був задоволений тим, яке мав... Але я такого способу життя не бажаю для Іта!

От і гарно, приятелю! Тому я думаю, що він повинен жити з нами!! Ми його дуже любимо і думаю, що наші почування обопільні!

Це шляхетний жест із твого боку! Самозрозуміло, що остаточне рішення мусить зробити сам Іто, але я не маю сумнівів, яким воно буде!